Nr. 382. Kraków. Niedziela 1 Września 1918. Rok XXXVII.

„Nowa Reforma“ wychodzi dwa razy dziennie.

Prenumerata wynosi:

	rocznie	półrocznie	kwartalnie	miesięcznie
W miejscu	72 kor. — h.	36 kor. — h.	18 kor. — h.	6 kor. — h.
z odnoszeniem do domu	80 „ — „	40 „ — „	20 „ — „	7 „ — „
W Austro-Węgrzech:				
z jednorazową przesyłką poczt.	80 „ — „	40 „ — „	20 „ — „	7 „ — „
z dwurazową „ „	90 „ — „	45 „ — „	22 „ 50 „	7 „ 50 „
W Państwie Niemieckiem	96 „ — „	48 „ — „	24 „ — „	8 „ — „
W innych państwach	120 „ — „	60 „ — „	30 „ — „	10 „ — „

Prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) uprasza się nadsyłać wprost do **Administracyi „N. Reformy“** w Krakowie.

Redakcya: ul. Jagiellońska 10. Administracya: ul. św. Anny 3.
Telefon Redakcyi 41. Administracyi 241. Dla rozmów **zamiejscowych 1572.**
Nr rach. poczt. Kasy oszczędności 857,484.
Rękopisów nadsyłanych Redakcya nie zwraca.
We Lwowie sprzedaż numerów po 22 h.: w Biurze dzienników **S. Sokołowskiego,** ulica Trzeciego Maja l. 5 i w **Biurze Plohna,** ulica Karola Ludwika 9.

Cena numeru 22 hal.

NOWA REFORMA

WYDANIE PORANNE

Prenumeratę przyjmują:

Zamiejscową: Administracya „Nowej Reformy“ i wszystkie urzędy pocztowe; **miejscową:** Administracya „Nowej Reformy“. — Główna trafika w Rynku. — Agencya Hopessa i A. Salomonowej, ul. Szczepańska 9; Biuro dzienników M. Hupoxyca, ul. Jagiellońska 7; Trafika w Sukiennicach.

Zamiejscową prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) przyjmują: We **Lwowie** Biura dzienników: A. Buchstab, ul. Karola Ludwika 21; S. Sokołowski, ul. Trzeciego Maja 5. W **Jarosławiu** J. Soczyńska. — W **Tarnowie** M. Rockach. — W **Wiedniu** Herman Goldschmied (sprzedaż oddzielnych numerów), I. Wollzeile 6. — M. Dukes Nachfolger, Haasenstein & Vogler (także w Hamburgu, Frankfurcie n. M., Berlinie, Lipsku, Bazylei i Wrocławiu. — R. Mosse, (także w Berlinie, Hamburgu, Monachium i Norymberdze). — H. Schalek, Wollzeile).

Ogłoszenia (inseraty) przyjmuje Administracya „Nowej Reformy“ za opłatą od miejsca wiersza drobnem pismem (petit) za pierwszy raz 50 h, za każdy następny raz 40 h. — Do numeru niedzielnego i świątecznego o 50 procent drożej. **Nadesłane** po 1 K 50 h od wiersza. — **Głosy publiczne** po 3 K od wiersza. Układ tabelaryczny, cyfrowy, skombinowany, pierwszy raz 50 h. — **Załączniki** do „Nowej Reformy“ (prospekty, cyrkularze, ogłoszenia i t. p.) przyjmuje się za cenę 2 koron od 100 egzempl. dla zamiejscowych, a 1 K od 100 egzempl. dla miejscowych prenumeratorów.

Kontrofenzywa Focha.

Kraków, 1 września.

Kiedy wczesnym świtem dnia 21 marca b. r. armie niemieckie uderzyły na froncie sześćdziesięciu kilometrów z linii Hendecourt—St. Quentin—Landricourt, straszliwy ich atak niosła myśl o ogromnem strategicznem przełamaniu frontu koalicyjnego. Główne uderzenie kierowało się w punkt zetknięcia armij francuskiej i angielskiej z tym planem, aby wbiwszy się w środek, odrzucić Anglików na Calais i Dunkierkę, Francuzów zaś na Paryż i przez równoczesne jednostronne oskrzydlenie pobić stanowczo jednych i drugich.

Impet pierwszego uderzenia i towarzyszący mu sukces taktyczny były tego rodzaju, że łagodziły w znacznym stopniu wrażenie przedwczesności owej radosnej wiktoryi, którą z rozkazu cesarza Wilhelma witano w Berlinie wieść o zwycięstwie w tej długo oczekiwanej i starannie przygotowanej — »Kaiserschlacht«. W ciągu trzech dni kolumny szturmowe niemieckie przebiegły przestrzeń pięćdziesięciu do sześćdziesięciu kilometrów, wbijając się szerokim klinem nie tylko w linie koalicyjne ale daleko w głąb ich przestrzeni tyłowej. Najważniejszy węzłowy punkt kolei, obsługującej cały front franko-angielski między Paryżem a Calais — Amiens, stało już pod ogniem średniej artyleryi niemieckiej. Katastrofa całej armii koalicyjnej zdawała się następować. — Ale w ostatniej chwili dowództwo francuskie zdobyło się na akty energii, przez Niemców nieoczekiwanej. Kilkanaście dywizyj francuskich rzuconych dla zatkania ogromnego wyłomu, skrwawiło się w zaciekłych kontratakach, ale osiągnęło swój cel. Błyskawiczny pochód Niemców zwolniał. Impet osłabł. Szturmowa fala niemiecka opadła u stóp Amiens, w odległości jakich dziesięciu kilometrów od jego dworca kolejowego, który w tym wypadku stanowił centrum zdarzeń bojowych.

Przy całym sukcesie taktycznym atak niemiecki nie został uwieńczony zamierzonym skutkiem strategicznym. Armie angielska i francuska utrzymały łączność ze sobą. Najważniejsza linia roszadowa Paryż—Calais została tylko podwiązana ale nie rozerwana. Właściwie już tu pod liśćmi wawrzynów taktycznych musieli Hindenburg i Ludendorff odczuć ukłucie pierwszych cierni niepowodzenia strategicznego. W danych warunkach bowiem, w których chodziło o ubiegnięcie większej pomocy amerykańskiej, o wszystkiem decydował czas. Uderzenie ofenzywne, mające na celu przełamanie, a zakończone tylko wygięciem linij nieprzyjacielskich, nie mogło uchodzić za udane, bez względu na głębokość tego wygięcia.

To też przez dwa następne miesiące dowództwo niemieckie starało się owe ciernie jeszcze głęboko ukryte, ale już kłujące, przykryć nową warstwą wawrzynów dwóch następnych ofenzyw — jednej w kierunku na Ypres, drugą na Marnę i Reims. Podobnie jak pierwsza, także i te dwie drugie dały poważne efekty taktyczne, znaczny zysk terenowy, efektowne liczby jeńców i zdobyczy wojennej, ale nie dały rezultatu strategicznego. Za każdym razem kończyło się tylko na wygięciu linij koalicyjnych. Przełamane, rozerwane, zwinięte nie zostały one nigdzie.

Cel ten miała osiągnąć ofenzywa czwarta, lipcowa, prowadzona już z brzegów Marny z dwoma równoczesnymi celami — flankowe uderzenie na Reims i czołowe na Paryż. Tu jednak także i sukces taktyczny okazał się nieosiągalnym. Atak niemiecki zamiast w przypuszczalną próżnię uderzył w samo centrum ogromnej armii rezerwowej Focha, o której dowództwo niemieckie sądziło, że zużyta dla celów obrony w trzech poprzednich ofenzywach, przestała już istnieć. Okazało się, że operacye ofenzywne niemieckie nie osiągnęły nie tylko bezpośredniego swego celu, którym było przełamanie frontu koalicyjnego i oddzielenie Francuzów od Anglików, aby ich każdego z osobna pobić, ale także i pośredniego, którym było zmuszenie dowództwa koalicyjnego do rozwinięcia i zużycia owych rezerw, które w ciągu zimy w przewidywaniu ataku niemieckiego w sile około 60 dywizyj zgromadzono. Front nie został przełamany, bo do wykonania tego jednym ciągiem Niemcom zabrakło tchu. Rezerwy nie zostały zniszczone, ponieważ wbrew oczekiwaniom i obliczeniom Ameryka zdołała rzucić do Francyi milion dwakroć częściowo już wyćwiczonego wojska, które z nadwyżką zapełniło luki, wytworzone w koalicyjnej armii rezerwowej wskutek trzech uderzeń niemieckich.

Dnia 15 lipca Foch rozpoczął swoją wielką kontrofenzywę, dwuskrzydłowym atakiem we flanki najświeższego klina niemieckiego, wytworzonego w ostatniej ofenzywie niemieckiej z linii Drogi Damskiej, między Soissons a Reims. Atak był tak potężny, że armie niemieckie uniknęły odcięcia i okrążenia tylko za cenę bardzo szybkiego odwrotu z nad Marny aż poza linię Vesle. W ciągu jednego tygodnia zlikwidował tedy Foch rezultaty trzeciej ofenzywy niemieckiej, zabezpieczył Reims przed obejściem i zamknął Niemcom drogę do ewentualnej kontrofenzywy z kierunkiem wprost na Paryż.

Z kolei zabrał się Foch pospołu z Anglikami do usunięcia drugiego przestrzennie największego klina niemieckiego, wbitego w głąb linij koalicyjnych w pierwszej ofenzywie niemieckiej. Atak, poprowadzony znowu dwustronnie przeciw punktom, w których na południu i na północy nowy front niemiecki przechodzi w stary, nie dał wprawdzie nigdzie rezultatów nagłych i olśniewających, ale po całomiesięcznych bojach niezmiernie krwawych i ciężkich dał w efekcie całkowitą niemal likwidacyę wiosennej zdobyczy niemieckiej i zepchnięcie Niemców aż prawie do ich zimowej linii obronnej, z której wyszli w dniu 21 marca br., więc do t. z. linii Sygfryda.

Z całego plonu trzech ofenzyw niemieckich pozostało w ręku niemieckiem jeszcze to nieznaczne terytoryum, które zdobyli w drugiej z kolei swojej ofenzywie na Ypres w kwietniu. Ale według wszelkiego prawdopodobieństwa także i to terytoryum będą musieli rychło oddać, ponieważ w dzisiejszych warunkach trzymanie go byłoby zupełnie bezcelową stratą sił.

Jak dotąd więc rezultatem zwycięskiej ofenzywy Focha jest całkowite niemal odebranie Niemcom owoców ich trzech ofenzyw wiosennych. Jest to zatem ogromny sukces taktyczny jednolitego dowództwa koalicyjnego, który jednak nie upoważnia jeszcze co mówienia o efekcie strategicznym. Podobnie jak Niemcy nie zdołali nigdzie przełamać linij koalicyjnych mimo bardzo głębokiego ich wtłoczenia, tak teraz Foch nigdzie nie osiągnął przełamania linij niemieckich, zadowalniając się tylko ich równaniem i kolejnem wciskaniem tych trzech wielkich wybrzuszeń frontu niemieckiego, które powstały jako rezultaty trzech niemieckich uderzeń.

Ogromne, można śmiało powiedzieć — światowo-historyczne znaczenie dotychczasowych sukcesów kontrofenzywy Focha polega dotąd nie na bezpośrednim efekcie strategicznym, ale na tych wszystkich pośrednich zmianach, które te sukcesy wywołały w układzie sił stron wojujących i w szeregach płynących stąd koniecznych konsekwencyj.

koalicya jest jeszcze bardzo daleką nie tylko od zapowiadanego rozgromienia Niemców, ale nawet od wyrzucenia ich z Francyi i Belgii. Rozumne słowa Focha, które wyrzekł przy wręczeniu mu buławy marszałkowskiej, są wyrazem nie tylko jego osobistej skromności, ale także rzeczywistego stanu rzeczy. Defenzywa niemiecka ma warunki potężnej siły i długotrwałości bardzo wielkiej, ograniczonej właściwie tylko wytrzymałością moralną wojsk i społeczeństwa niemieckiego. Niemcy zostali zepchnięci z drogi ku rozstrzygającemu zwycięstwu. Sami jednak zwyciężeni bynajmniej jeszcze nie są.

Akcya pokojowa koalicyi.

(Telefonem).

Wiedeń, 1 września.

»N. Fr. Presse« donosi z Zurychu:

»N. Zuercher Ztg.« donosi ze źródła, zbliżonego do koalicyi: **Mocarstwa koalicyi, pragną zapobiedz piątej kampanii zimowej i doprowadzić do pokoju jeszcze w tym roku.** Dyplomacya koalicyi opracowała w tym celu nowe podstawy, na których pokój mógłby być zawarty i stara się o aprobatę tych podstaw przez Amerykę i Japonię. Także i **papież rozwinął cichą, lecz bardzo skuteczną działalność pokojową.**

Unia międzyparlamentarna w sprawie pokoju.

(Telefonem).

Wiedeń, 1 września.

»Die Zeit« donosi z Budapesztu:

Znany polityk austryacki prof. Lammasch, profesor niemiecki Quidde i biskup węgierski Franknoi przesłali, jak wiadomo, swego czasu generalnemu sekretaryatowi międzyparlamentarnej unii w Chrystyanii memoryał z propozycyą, aby państwa w Unii reprezentowane wysłały po trzech przedstawicieli na wspólną konferencyę, która miałaby omówić zasadnicze kwestye warunków pokojowych. Przed kilku tygodniami sekretaryat generalny Unii międzyparlamentarnej nadesłał odpowiedź, oświadczającą, że niewielka istnieje nadzieja, by propozycya powyższa wywarła głębsze wrażenie u koalicyi.

Dnia 20 bm. nadeszła w tej sprawie przez Hagę **bardzo korzystna wiadomość.**

Członek parlamentu angielskiego i prezydent angielskiej Unii międzyparlamentarnej, lord Medarlade wystosował do pism angielskich cyrkularz, oświadczający, że angielscy członkowie zjednoczenia międzyparlamentarnego **witają z radością wszelkie szczere, pokojowe dążności i godzą się na propozycyę prof. Lammascha, za warunek stawiają jednak, by dyskusya toczyła się jawnie, nie sposobem dyplomatycznym i by** nie odbywało się tajne głosowanie.

Biskup Franknoi zawiadomił o tej odpowiedzi interesowanych, zaznaczając, że warunki powyższe odpowiadają w zupełności intencyom proponentów, wobec czego mogłyby się rozpocząć obecnie pierwsze konferencye.

Ten pierwszy angielski głos, oświadczający się za pokojem, świadczy o możliwości rozpoczęcia rokowań pokojowych, tem bardziej, że lord Medarlade zauważył, iż przeważna część członków Unii bez względu na przynależność państwową podziela zapatrywania angielskich członków unii.

Ruch pokojowy w Anglii.

(Telefonem).

Wiedeń, 1 września.

»Acht-Uhr-Blatt« donosi z Berna:

Jak wiadomo, Anglia nie wydała Hendersonowi paszportu na wyjazd do Szwajcaryi ze względu na korzystny przebieg obecnej ofenzywy koalicyi. **Mimo sukcesów kaolicyjnych jednak szerzy się w Anglii ruch pokojowy.** Pewna, dobrze poinformowana osobistość neutralna zapewnia, że poważne sfery ruch ten popierają. **Mowy dra Solfa i ks. badeńskiego wywarły w Anglii bardzo dobre wrażenie.** Jeżeli Niemcy pójdą dalej tą drogą, spodziewać się należy **wkrótce owoców tej ofenzywy pokojowej.**

Scheidemann w Szwajcaryi.

(Telefonem).

Wiedeń, 1 września.

»Acht-Uhr-Blatt« donosi z Berna:

Wiceprezydent parlamentu niemieckiego Scheidemann bawił dnia 30 sierpnia w Bernie, gdzie konferował z socyalistami szwajcarskimi. Następnie udał się Scheidemann do Zurychu.

W czasie swego pobytu w Szwajcaryi konferował Scheidemann także z przywódcą socyalistów holenderskich Troelstrą.

Komunikat austro-węgierski.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Wiedeń, 1 września.

Urzędowo donoszą dnia 31 sierpnia:

Włoski teren wojny.

W Judykaryi pomyślne walki wywiadowcze. Monte Majo (na wschód od Passubio) było wczoraj przejściowo w rękach nieprzyjaciela. Więcej niż dwugodzinny ogień artyleryi i miotaczy min zasypał naszą załogę, poczem nieprzyjacielowi udało się wtargnąć do naszych rowów. — Oddziały rezerwy na tym odcinku z trzeciego pułku tyrolskich strzelców cesarskich i batalion szturmowy tegoż pułku strzelców wystąpiły natychmiast do przeciwataku i poparte znakomicie przez baterye dywizyi strzelców cesarskich i 40 brygady artyleryi honwedów po krótkiej zaciętej walce wyrzuciły z powrotem nieprzyjaciela. 20 pułk bersaglierów przypłacił tę swą klęskę więcej niż 200 zabitymi i utratą przeszło 100 jeńców.

Albański teren wojny.

Nic nowego.

Szef sztabu generalnego.

Komunikat niemiecki.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Berlin, 1 września.

Urzędowo donoszą dnia 31 sierpnia:

Zachodni teren wojny.

Grupa wojsk bawarskiego następcy tronu ks. Ruprechta i generała pułkownika Boehna: **Walki na polu przed pozycyami po obu stronach Lys. Nieprzyjacielskie oddziały wywiadowcze, które wysunęły się naprzód przez rzekę Lave, zostały odparte. Na polu bitwy na południowy wschód od Arras Anglicy usiłowali wczoraj ponownie wymusić przełom. Posługując się wieloma wozami pancernymi ruszyły wczoraj wcześnie rano do ataku dywizye angielskie i kanadyjskie na froncie 20 kilometrów między gościńcem z Arras do Cambrai, a okolicą na południowy wschód od Bapaume. Na południe od gościńca odparli nieprzyjaciela Wirtemberczycy przed swemi liniami. Wspólnie z batalionami nadreńskimi odrzucili oni nieprzyjaciela, który posunął się był naprzód na północ od Hendecourt. Na południe od Hendecourt pułki strzelców jazdy i bawarskie pułki strzelców złamały szturm nieprzyjaciela. Wzięły one Hendecourt, które przejściowo byliśmy utracili i po odparciu nieprzyjaciela przeszły same do ataku i odrzuciły nieprzyjaciela po obu stronach Bullecourt i poza zachodni kraniec tej miejscowości. Na południe od Ecoust pułki zachodnio-pruskie odparły po zaciętej walce kilkakrotne ataki nieprzyjaciela. Samodzielne wystąpienie nadporucznika Manna z pułku piechoty Nr. 175 umożliwiło zajęcie z powrotem miejscowości Ecoust, którą przejściowo utraciliśmy. Po obu stronach Bapaume pułki pruskie, saskie i bawarskie udaremniły ataki nieprzyjaciela między Vaulx a Vraucourt. Po południu rzucił nieprzyjaciel po obu stronach drogi z Arras do Cambrai nowe dywizye do walki. Ponowne masowe użycie wozów pancernych i piechoty miało sprowadzić rozstrzygnięcie. Późnym wieczorem była bitwa rozstrzygnięta na naszą korzyść. Gęste linie nieprzyjaciela, idące do szturmu z zarośli nad rzeką Sensee przez Eterpigny—Beaucourt i na południe od drogi Vis—Cherisy, załamały się pod naszym ogniem i w zaciętej walce zbliska. Jego wozy pancerne zostały zniszczone strzałami. Piechota nieprzyjaciela poniosła nadzwyczajnie ciężkie straty.**

Na północ od Somme odparto ataki angielskie między Morval i Clairy. Tam, gdzie nieprzyjaciel dotarł do naszych linij, odrzucił go przeciwatak do pozycyj, z których wyszedł.

Na północ od Oise zaatakowali Francuzi odcinek kanału między Libermont a Noyon dużemi siłami. Ataki ich zatrzymaliśmy ogniem po większej części już na zachodniu brzegu kanału. W Chevili na brzegu wschodnim odrzucono nieprzyjaciela po ciężkiej walce. Kilkakrotne ataki, jakie nieprzyjaciel przypuszczał z Noyon zostały odparte ogniem i przeciwatakiem. Gwałtowna walka artyleryi i walki piechoty nad Ailette. Na północ od Soissons cofnęliśmy odcinek frontu, wysterczający naprzód do wzgórza Pasly na krótszą linię Juvigny—Bucy le Long. Juvigny w czasie wczorajszych ataków nieprzyjaciela pozostało w jego rękach.

Zestrzeliliśmy w ostatnich dwóch dniach 53 nieprzyjacielskie samoloty. Porucznik Loerzer zwyciężył w walce napowietrznej po raz 32 i 33, porucznik Koennecke po raz 32, a porucznik Laumann po raz 28.

Pierwszy generalny kwatermistrz
Ludendorff.

K. BARTOSZEWICZ.

Caryce.

(Ciąg dalszy.)

Po napasieniu oczu jej widokiem, caryca kazała się zanieść do karety [1]). Towarzyszyło jej w podróży przeszło dwadzieścia osób: oficyalistów i służących. Był między nimi wróg Dierewnina, Tichmeniew, była i frajlina czy służąca Polka(?) Michajłówna. „Polaczce“ tej poleciła Praskowia wziąć butelkę wódki, a koniuchowi Aksenowi worek z knutami.

Z drogi wysłała Praskowia naprzód pazia do Katiuszki, aby udała się natychmiast do Buturlina i prosiła o wydanie Dierewnina i listu. Sama Praskowia zajechała wprost do więzienia „tajnej kancelaryi“ i niesiona na krześle, otoczona służbą z zapalonemi woskowemi świecami (było to w styczniu o godz. 7 wieczorem), rozdawszy jałmużnę więźniom w pierwszych wspólnych izbach zebranym, zażądała, aby ją zaprowadzono do celi Dierewnina, pod pozorem, że i jego pragnie swą łaską obdarzyć. Nadzorca odmówił, pomny srogiej odpowiedzialności, gdyż do więźniów „państwowych“ w osobnych celach siedzących, nikogo bezwzględnie puszczać nie było wolno. Nadzorcę obito, drzwi do celi wyważono. Dierewnin padł na ziemię ze strachu przed takim niespodziewanym gościem... Praskowia drżącym ze złości głosem wołała do niego: „oddaj list“ i biła go trzciną po twarzy i głowie.

W tej chwili powrócił paź z oznajmieniem, iż Baturlin przyobiecał wydać Dierewnina. — „Leć po raz drugi — zawołała — aby go wydał natychmiast“. Cela napełniła się ciekawymi więźniami, a caryca wciąż biła Dierownina. Kazała wreszcie wyprowadzić go do obszerniejszej izby. Przybiegł główny dozorca więzienia, Bobrowski, i stanąwszy we drzwiach celi chciał siłą przeszkodzić rozkazowi, obawiał się bowiem, że carowa chce uprowadzić więźnia. Odrzucono Bobrowskiego, cała procesya przeszła do wielkiej izby. Caryca usiadła na ławce, kazała zrewidować Dierewnina, czy nie ma przy sobie noża, a następnie silnie go trzymać. Nastąpiła druga serya znęcania się, podczas której caryca posłała po Buturlina i Skorniakowa-Pisarewa, drugiego członka tajnej kancelaryi. — Obawiając się zemsty carycy, a z drugiej strony nie mając prawa wydać więźnia, obaj wezwani kazali powiedzieć, że niema ich w domu...

Odpowiedź ta do tem większej wściekłości doprowadziła carycę. Kazała swoim ludziom trzymać silnie Dierewnina, a dwom z nich przypalać mu „twarz, nos, uszy, szyję, oczy“ świecami. Dla lepszego opalenia przechylono mu głowę. Rozległy się straszne jęki katowanego. Pawłow, poddiaczy tajnej kancelaryi, padł na kolana przed carycą, błagając o przerwanie strasznej egzekucyi, bo Dierewnin jest więźniem w sprawie Gosudaria „a więc będziemy za niego odpowiadać“. Pawłowa, któremu według „ukazu“ groziła rzeczywiście kara śmierci, caryca kazała wyrzucić, a wijącemu się w strasznych boleściach Dierewninowi kark obnażyć do wymierzania mu razów zabranemi z Izmajłowa knutami. Napróżno błagał na nowo Bobrowski, w obawie, że „z aresztanta nic nie zostanie“ [1]), naprożno wstawiał się, w wielkich łaskach u carycy będący, strzemienny Jewlew. Ofiarę posadzono na t. zw. „kozła“. Wtem zjawiła się Katiuszka. Kiedy znalazła się w ponurej, brudnej, śmierdzącej izbie, zapełnionej tłumem więźniów, żołnierzy, dozorców, a wśród nich ujrzała swą matkę i rozłożonego na koźle, prawie całkiem obnażonego Dierewnina, odczuła widocznie silny wstręt do mającego nastąpić widowiska, gdyż nachyliła się do uszu matki, prawdopodobnie z jakiemiś przestrogami. Co jej mówiła, o tem akta sprawy nie wiedzą, ale faktem jest, że caryca kazała Dierewnina zdjąć z kozła i nałożyć na niego ubranie. Powróciła jednak do poprzednich „zabiegów“: znów zaświstała w jej dłoni trzcinowa laska, znów zaczęto przypalać całą twarz i głowę striapczego. Katarzyna nie mogła na to patrzeć i opuściła katownię.

Pomysłowa Praskowia wpadła jeżeli nie na nowy, to rzadziej używany sposób zadawania męczarni. Nie na darmo kazała „polaczce“ Michajłównie zabrać ze sobą butelkę wódki. Karlus, Szwed, w służbie carycy będący, wylał połowę butelki na głowę Dierewnina, to jest raczej na otwarte jej rany. „Zapal!“ zawołała Praskowia do służącego Piatileta. Wystraszony Piatilet zawahał się, wówczas caryca „własnoręcznie raczyła“ zbliżyć jego rękę ze świecą do głowy Dierewnina. Głowa buchnęła płomieniem. Straszny, nieludzki jęk rozległ się po więzieniu. Strapczy nadludzką siłą wyrwał się z rąk siepaczy, uderzył głową o piec i padł na ziemię w strasznych konwulsyach. Cały tłum cofnął się z przerażeniem, zastygła krew nawet w żyłach siepaczy, jedna tylko Praskowia nie straciła przytomności i lubowała się widokiem, którego była autorką i wykonawczynią.

Pierwszy ocucił się Bobrowski. Rzucił się gasić żywą pochodnię, za jego przykładem poszedł jakiś więzień, tłumiąc ogień ubraniem. Praskowia, kazała się zanieść bliżej ofiary, którą trudno było rozpoznać. Papiery śledcze mówią o „spalonych włosach“, twarzy obrzmiałej, poczerniałej, miejscami całkiem spalonej, oczach zupełnie zapuchłych, niewidzialnych, podbródku prawie zwęglonym — tylko jęki wychodzące z krwawiących i opuchłych czarnych warg dawały znać, że ofiara żyje. I na tę jedną straszną ranę, na tę twarz, będącą jedną niekształtną masą, spadły na nowo razy trzcinowe z rąk Praskowii.

Ale była to już ostatnia uciecha Praskowii. Posyłane wciąż przez Bobrowskiego wiadomości o tem, co się dzieje, odniosły nareszcie skutek. O godzinie 10, a więc po trzygodzinnej „zabawie“ Praskowii, ukazał się w kaźni generał-prokurator Paweł Iwanowicz Jagużyński.

Spotkaliśmy się już z tym ulubieńcem cara kiedy książe meklenburski ubiegał się o rękę bratanki Piotra. Był to mężczyzna w sile wieku, liczył bowiem lat 39. Polak z urodzenia małem dzieckiem będąc, znalazł się w Moskwie dokąd ojciec jego, dysydent, przeniósł się z całą rodziną, wezwany przez zbór ewangielicki do objęcia posady „mistrza szkolnego“. Paweł, doszedłszy do lat 18, wstąpił do gwardyi rosyjskiej i wkrótce został „dieńszczykiem“ Piotra. Towarzyszył Piotrowi w podróży jego za granicę (1717) i był używany do różnych misyj dyplomatycznych. Mianowany generalnym prokuratorem senatu, na czas pobytu Piotra na wyprawie perskiej otrzymał prawo wydawania ukazów. W chwili zatem, o której piszemy, był jakby pełnomocnikiem, namiestnikiem cara w Moskwie. Współcześni go chwalili za energię, rozum, swobodne obejście, prawdomówność i sprawiedliwość. Zachowywał się jednakowo wobec najwyższych dygnitarzy, jak i najniższych urzędników. Danego słowa zawsze dotrzymywał — wolałby umrzeć, jak nie spełnić danego przyrzeczenia. Na chwałę Piotra przyznać należy, że go poznał i ocenił. Nazywał go też Piotr swojem „okiem“ i często powtarzał: „Jeżeli Paweł czemu się przypatrzy, to tak, jakbym ja sam widział“. Odjeżdżając do Astrachania, przedstawił go senatorom temi słowy: „Oto moje oko. On zna moje zamiary i życzenia; co uzna za dobre, to wy róbcie, a choćby się wam wydawało, że postępuje przeciw moim i państwowym interesom, spełniajcie co wam powie i zawiadomiwszy mnie o tem, czekajcie na moje rozkazy“. Pomimo pochlebnej opinii współczesnych, nie należy zapominać, że Jagużyński, jako wierny sługa carski, przejął się nawskróś duchem Piotra. Jako wykonawca jego systemu tępił bezwzględnie przestępców politycznych i państwowych, nie cofając się przed wyrafinowanem okrucieństwem [1]).

(C. d. n.)

[1]) Karety były jeszcze ogromną w Rosyi rzadkością, a stąd celem pożądań. Bogacz Łykow sprowadził sobie tak piękną karetę z zagranicy, że ulubieniec Piotra, Mienszikow, spadkobiercy Łykowa, ks. Szczerbatowowi skonfiskował dobra przez zemstę, że Szczerbatow nie chciał mu karety odkupić.

[1]) Knut składał się z kilku pletni, do których końców przytwierdzono haczyki szarpały ciało. Wiadome, że katowani nieraz podczas kary kończyli życie.

[1]) Później za panowania Katarzyny I, wdowy po Piotrze, Jagużyński został hrabią. Posłował do Grodna. Zasłużył się i następnej carowej Annie, stając w obronie jej samowładztwa. Był potem posłem w Berlinie i wreszcie ministrem gabinetu. Umarł w r. 1736.

Na marginesie traktatu brzeskiego.

Urząd spraw zagranicznych ogłasza półoficyalnie i w sposób dość ogólnikowy treść zawartego świeżo, dnia 27 sierpnia, w Berlinie uzupełnienia do traktatu brzeskiego z Rosyą. — Układ ten obejmuje trzy punkty główne, odnoszące się do uregulowania pewnych spraw politycznych, finansowych i prawno prywatnych.

Na podstawie obliczeń ustalono ryczałtowo wzajemne pretensye obu państw z tytułu szkód poniesionych w czasie wojny, oraz z powodu systemu, wprowadzonego w życie w zakresie własności prywatnej przez rząd bolszewicki. W rezultacie wynikła nadwyżka sześciu miliardów na rzecz Niemiec. Z kwoty tej jeden miliard przejmują Finlandya i Ukraina. Nie jest to odszkodowanie wojenne, lecz wyrównanie wzajemnych rachunków między obywatelami obojga państw. Tylko inkasso obejmują rządy. — Punktem najważniejszym w kwestyi uregulowania spraw prawno-prywatnych, wynikłych jeszcze w czasie przedwojennym ze sporów cywilnych między Niemcami a Rosyanami, jest ustanowienie dwóch międzynarodowych trybunałów w Berlinie i Moskwie dla sądowego rozpatrywania tychże zatargów.

Bez porównania donioślejszą jest strona polityczna układu dodatkowego, gdyż przekracza poniekąd ramy traktatu brzeskiego, sankcyonując zmiany, zaszłe po jego zawarciu i wbrew jego intencyi. Chodzi tu o nową interpretacyę prawa samostanowienia narodów na korzyść niemiecką a za pośrednictwem uznania niezawisłości Inflant i Estonii. W ten sposób ciągłość dziejowej ewolucyi rosyjskiej doznała znamiennego zwichnięcia, gdyż faktycznie owo okno bałtyckie, rąbane na Europę od Iwana Groźnego począwszy w walkach z Polską i Szwecyą, a ostatecznie otworzone przez Piotra W., uległo znów zamknięciu. Petersburg, okolony niemal w najbliższem sąsiedztwie przez Finlandyę i Estonię, traci swoje dotychczasowe znaczenie rosyjskiej placówki nad Bałtykiem. Zawisł w powietrzu. Wprawdzie nowy układ berliński zastrzega i przyznaje Rosyi wolne drogi i porty handlowe bałtyckie, ale wiadomo, że koncesye takie mają gwarancye tylko w sile interesowanych. Dla Rosyi osłabionej, widoki realizacyi tych koncesyj są minimalne. Nasze doświadczenia po pierwszym rozbiorze Polski poczynione z wolnym Gdańskiem, do którego wiodła droga przez pruską komorę w Fordoniu, są najwymowniejszą i najsumienniejszą zarazem ilustracyą koncesyj, zawisłych na włosku woli silniejszej strony.

Nie sposób dziś na podstawie komunikatu niemieckiego dokładniej omówić szczegóły nowego układu. P. von Hintze sypnął powodzią słów, które w bardzo mglistych zarysach ukazują właściwy przedmiot. Marynarz, przebrany za dyplomatę, okazał się aż nazbyt pojętnym uczniem mistrza Talleyranda, o ile chodzi o to, by słowa osłaniały myśl. Lecz jedna nasuwa się refleksya bez względu na to, jaki jest istotny stan rzeczy. Prawdziwy kupiec w wielkim stylu ma zwyczaj takiego zawierania transakcyi, iżby równe korzyści spływały na obie strony. W traktatach politycznych winno się tej zasady jeszcze usilniej przestrzegać, gdyż nie paragraf kontraktu, lecz chęć jego dotrzymania rozstrzyga o racyi bytu umowy. Niniejsza umowa dodatkowa do traktatu brzeskiego powstaje w warunkach osobliwych. Nikt dziś z pewnością orzec nie może, czy rząd obecny długo jeszcze lub wogóle utrzyma się u władzy. Rosya znajduje się w zamęcie, kraj wstrząsają wewnętrzne zamieszki. Lada chwila dojść może do steru rząd inny, mający zgoła odrębne poglądy na interesy państwa niż pp. Lenin, Trocki i wspólnicy. Dla nowego rządu dawne traktaty nie będą miały mocy obowiązującej, jeśli treść ich nie pokrywa się z żywotnym interesem Rosyi. Jeśli więc nowy układ dodatkowy nie jest pojęty w tym duchu, to doniosłość jego jest podobnie problematyczna, jak traktat brzeski z 3 marca. Sekretarz Solf nazwał go traktatem ramowym, którego treść może prócz Niemców regulować i reszta Europy. Okazuje się, że Niemcy, nie czekając, po staremu wypełniają ramy na własną rękę.

Odbudowa Prus książęcych.

Niedawno wydał rząd pruski sprawozdanie, drugie z rzędu, o postępie odbudowy Prus Książęcych. Sprawa ta obchodzi nas nie tylko z tego względu, że w jednej z rejencyi tego dawnego lenna polskiego, które stało się podstawą tytułu królewskiego (König in Preussen) elektorów brandenburskich, mianowicie w rejencyi olsztyńskiej, mieszka 370 tysięcy Polaków, ale i z tej przyczyny, że akcya rządu pruskiego jest zarazem najdosadniejszą krytyką systemu austryackiego, stosowanego do odbudowy Galicyi. Jak wiadomo, u nas rzecz cała wisi dotąd w powietrzu, odbywa się ślimaczem tempem, rozbija o opór Węgier, które koszta odbudowy uważają za wewnętrzną sprawę Austryi, a nie wspólny obowiązek monarchii. Wobec tego akcya odbudowy Galicyi nie wkroczyła po dziś dzień na właściwe tory, choć stworzono Centralę (oczywiście!) i naplodzono szereg dygnitarzy. Austryackie prowizoryum, zwane z wiedeńska „fortwursteln“, cechuje to poronione przedsięwzięcie, które nie dokonawszy nawet jednej setnej części swych zadań w Galicyi zachodniej, corychlej przerzuciło swą działalność na wschodnią, by tam stawiać z patosem lodowe zamki odbudowy.

Jakżeż inaczej dzieje się w Prusiech Książęcych. Kilkakrotnie ponawiany najazd rosyjski obrócił w perzynę 30.000 domostw, niemal jedną trzecią część ludności pchnął na tułaczą wędrówkę, zniszczył blisko milion sztuk bydła. Szkodę szacowano na półtora miliarda marek. Ale też pomoc przyszła natychmiast, gdy z wiosną 1915 r. wygnano Moskali. W ciągu jednego roku wypłacono zasiłków 625, w ciągu następnego 214 milionów marek, razem 839 milionów, to znaczy przeszło połowę oszacowanej szkody. I to wypłacił rząd pruski, w formie nobile officium, szlachetnego obowiązku, gdyż ustawy Rzeszy nie znały jeszcze pojęcia odszkodowania obywateli za straty wojenne zadane przez nieprzyjaciół. Dopiero parlament Rzeszy z końcem 1916 r. uchwalił ustawę, uprawniającą obywatela do żądania wynagrodzenia za poniesione szkody. Rezultat dziś jest taki, że, jeśli dotąd czeka wykończenia ostatnia stodoła, to z tej przyczyny tylko, iż brak materyałów budowlanych z powodu trudności wojennych. W r. 1913 powierzchnia, oddana pod uprawę zbóż chlebowych, wynosiła 550.000 hektarów, a plon 8 milionów cent. m., w r. 1916 taż sama powierzchnia skurczyła się zaledwie o 10.000 ha, a plon zmalał o 500.000 cetn. metr. Te cyfry mówią językiem wymowniejszym nad wszystkie dowody i argumenty. U nas dotąd nie obsiano z górą pół miliona morgów, odbudowa wschodniej Galicyi utknęła na martwym punkcie.

Przyczyny tej martwoty objaśnia niedawny rozkaz cesarza Karola, piętnujący bierny opór, niechęć i opieszałość niższych organów władz wojskowych w dziale odbudowy. W Prusiech Książęcych te właśnie organy położyły najwydatniejsze usługi. Obok nich działały, uformowane pod patronatem rządowym, miejscowe komisye pomocnicze, opiniujące podania o zasiłek i pilnujące, by uzyskane stąd fundusze szły istotnie na cel przeznaczony. Równolegle z niemi działają obecnie komisye konstatujące, ustanowione z ramienia Rzeszy, obsadzone przez sędziów zawodowych, a rozpatrujące już nie podania, lecz ustawowo uzasadnione żądania o odszkodowanie. Przydany im jest prokurator skarbu Rzeszy, który ma nie tylko pilnować interesów państwa, lecz **baczyć równocześnie i na to, by nikomu nie stała się krzywda.** Obok kwot wyasygnowanych przez skarb Rzeszy, rząd pruski nadal dokłada z własnych funduszów, by dzieło odbudowy posuwać jak najenergiczniej naprzód.

Ale dzieło to obok zagadnień natury ekonomicznej stworzyło i problemy artystyczne. I tym uczyniono zadość. Odbudowa miast i wsi pruskich odbywa się w duchu rodzimych tradycyi, nad których przestrzeganiem czuwają znów specyalne komisye doradczo-budowlane. Stworzono nawet zupełną w tym kierunku nowość: **adwokatów budowlanych.** Są to inżynierowie, którym nie wolno na własną rękę i własny rachunek brać przedsiębiorstw budowlanych w enterpryzę. Wolno im tylko opracowywać plany i kosztorysy, a potem pilnować ich przeprowadzenia. W ten sposób chroni się publiczność przed wyzyskiem, powierzając budowę i jej kontrolę dwom zupełnie odrębnym organom, a powtóre ma się dostateczną rękojmię, iż plany będą wygotowane zgodnie z zasadami propagowanych haseł architektonicznych.

Dla koncentracyi materyałów budowlanych stworzono osobne towarzystwo z kapitałem 1,600.000 marek w Królewcu, nadto w każdym powiecie istnieją analogiczne spółki miejscowe.

Odbudowa miast odbywa się również i z punktu widzenia potrzeb, kwitnących w nich rzemiosł. Prusy Książęce są krajem bardzo zasobnym w siły wodne. Istnieje zamiar użycia ich do wytwarzania elektryczności, której przewody obejmą cały kraj. Uprzedzając ten plan, buduje wiele miast specyalne domy rzemieślnicze, w których rzemieślnicy będą mogli ustawiać swe warsztaty celem uzyskania popędu elekrycznego. W ten sposób będzie mógł szewc, stelmach, kołodziej, kowal, stolarz itp. oddzielić warsztat od prywatnego mieszkania, a wytwórczość rzemieślnicza dozna koncentracyi, która wzmoże zarówno jej wydatność jak i znaczenie społeczo-gospodarcze.

MARYA KONOPNICKA.

JEJ OBRAZ.

Dziewico Orleańska ludów! Polsko moja!
Na białości lnów Twoich świeci złota zbroja
Twych zbóż! Twój miecz zwycięski, przez Duchy kowany,
Którym zwyciężysz przemoc, rozetniesz kajdany,
Obosieczny, ogromny, wzniesiony w niebiosy,
Rękojeść, w krwi rubiny sadzona, w łez rosy.
Palża w ręku Twojem nie zasławia serca —
Serce odkryte: niech w nie uderza morderca!
Ale zanim cios padnie, widne serca bicie
Wysokie, Ludom wolność zwiastuje i życie.

Rzym, 29 grudnia 1906 r.

Od Administracyi.

Celem uregulowania nakładu, prosimy o możliwie najwcześniejsze nadsyłanie prenumeraty. Warunki prenumeraty zamieszczone są w nagłówku dziennika.

Kronika.

Kraków, 1 września.

ZEBRANIE POLITYCZNE. W uzupełnieniu wiadomości o zebraniu politycznem, które się odbyło wczoraj przed południem w salonach prezydenta Federowicza, podajemy, iż w zebraniu tem wzięli udział następujący uczestnicy:

Z Warszawy pp.: były premier Kucharzewski, b. minister Bukowiecki, członkowie Rady Stanu: Grotowski i dr Radziwiłłowicz, oraz pp. Dziewulski, Kamieniecki, Simon i Przysławski.

Z Krakowa i Galicyi pp.: hr. Badeni, dr Bandrowski, hr. Baworowski, hr. Bniński, eksc. Bobrzyński, dr Doboszyński, profesor Estreicher, Filipowicz, Gniewosz, Hartleb, dr Hupka, eksc. Jaworski, eksc. Jędrzejowicz, Kazimierz ks. Lubomirski, Edward hr. Mycielski, dr St. Kot, dyrektor Paszkowski, Peroś, Fr. hr. Potocki, Sare, dr Schneider, hr. Aleksander Skrzyński, redaktor Srokowski, hr. Stadnicki, dr Tadeusz Starzewski, dr Stesłowicz, dr Szarski, Zdzisław hr. Tarnowski, Turski, Fr. hr. Zamoyski, Żeleński.

Dalszy ciąg zebrania odbył się po południu u hr. Zdzisława Tarnowskiego.

Ponieważ dyskusya nie została wyczerpana, przeto dalszy ciąg zebrania odbędzie się u hr. Tarnowskiego dzisiaj o godzinie 4 po południu.

DZIAŁACZE LUDOWI Z KRÓLESTWA POLSKIEGO W KRAKOWIE. W sobotę ubiegłą przybyli z Warszawy do Krakowa przedstawiciele ludowców w Królestwie Polskiem: p. Henryk Wyrzykowski, sekretarz Rady Stanu, redaktor »Gazety Ludowej«, wychodzącej obecnie w Warszawie, i p. Andrzej Maj z Lubelskiego, członek byłej Tymczasowej Rady Stanu. Obaj należą do organizacyi włościańskiej »Zjednoczenia ludowego«, pod którego auspicyami utworzył się Klub ludowy w Radzie Stanu, liczący 11 członków. Równocześnie mieli przybyć przedstawiciele Polskiego Stronnictwa Ludowego w Królestwie Polskiem, stanęły im jednak na drodze własne, ważne zjazdy organizacyjne w Warszawie. Konferencya ludowców warszawskich z przedstawicielami P. S. L. i Klubu ludowego w parlamencie wiedeńskim ma na celu wzajemne zbliżenie się i poznanie działaczów ludowych z tej i z tamtej strony kordonu. Zetknięcie się to nosi na razie charakter informacyjny.

LIKWIDACYA DEPARTAMENTU OPIEKI N. K. N. Z dniem 31 sierpnia b. r. wstrzymał Departament opieki N. K. N. swoje czynności i wypłaty zasiłków dla wdów i sierót, inwalidów, oraz subwencyj dla instytucyj, pozostających dotąd pod opieką Departamentu opieki. Z dniem 1 września rozpoczyna swoją działalność Towarzystwo opieki legionowej (Kraków, ulica Gołębia l. 20), do którego zechcą zwracać się wszyscy interesowani. Osoby i instytucye, które dotąd korzystały ze stałej pomocy Departamentu opieki N. K. N., zechcą w razie nie otrzymania zasiłku zgłaszać swe reklamacye piśmiennie w biurze Towarzystwa opieki legionowej. Składki, wpływające na cele opieki legionowej, od 1 września winny wpływać do kasy Towarzystwa opieki legionowej.

ZAPOBIEGANIE BRAKOWI MIESZKAŃ. — Brak mieszkań, jako jedno z następstw wojny, stał się jedną z ogólno-europejskich klęsk we wszystkich państwach wojujących. Największy atoli brak daje się odczuwać w Polsce Kongresowej i w Galicyi. Zarządy wszystkich większych miast bardzo żywo zajęły się tą sprawą palącą i podjęły akcyę różnego rodzaju, zmierzającą do usunięcia klęski. Jako przyczynek do tej palącej sprawy nie od rzeczy będzie zaznaczyć, co czyni się w tej mierze w Toruniu.

W celu usunięcia braku mieszkań w Toruniu postanowiła tamtejsza Rada miejska do założonego przy pomocy państwowej Towarzystwa budowy małych mieszkań, do którego osoby prywatne i firmy handlowe przystąpiły z kapitałem 60.000 marek, wnieść kapitał 50.000 marek, oraz grunt, w rozmiarze 24 morgów. Każde małe mieszkanie ma otrzymać ogródek półmorgowy. Następnie Rada miejska toruńska postanowiła przeznaczyć jeszcze 85.000 marek na kupno baraków wojskowych, w których mają być jak najspieszniej urządzone mieszkania jedno- i dwupokojowe. Dane statystyczne wykazały, iż w obrębie miasta 378 gospodarstw nie ma własnych mieszkań, a na październik brakuje pomieszczenia dla 70 rodzin.

Spodziewać się należy, że i krakowska Rada miejska nie zaniedba zakrzątnąć się energicznie i pospiesznie w ważnej i pilnej sprawie braku mieszkań, który w Krakowie przybrał rozmiary wprost katastrofalne.

BRAK KSIĄŻEK SZKOLNYCH. Gremium księgarzy krakowskich komunikuje: Stosunki, sprowadzone wojną, uniemożliwiły wydanie na nowo wiele książek szkolnych, zupełnie wyczerpanych, które tym sposobem są nie do nabycia. Wiele książek brakuje, gdyż zakłady introligatorskie nie są w możności skutkiem braku robotników oprawić na czas zapasów, dawanych do oprawy przez księgarzy i wydawnictwa. Przytem wszystkiem ruch pocztowy dla posyłek jest ograniczony, co powoduje stałe opóźnienie w uzupełnianiu składu przez miejscowe księgarnie. Dlatego rodzice i młodzież szkolna, a także grona nauczycielskie, powinny wobec tych braków odnosić się z wyrozumiałą cierpliwością. — Nakazywanie uczniom nabycia podręcznika, którego stanowczo od dawna w handlu niema, wprawia rodziców i młodzież nieraz w bardzo trudne położenie. Również niesłusznie odnosi się publiczność z wyrzutami do księgarza z powodu, że książki żądanej nie może wśród tych okoliczności nabyć w danej księgarni.

NOWY PODRĘCZNIK DO NAUKI JĘZYKA NIEMIECKIEGO. Przed kilku dniami podaliśmy wiadomość o wprowadzeniu nowego podręcznika do nauki języka niemieckiego dla trzeciej klasy szkół ludowych, opracowanego przez profesorów Leonharda i Jakóbca. W uzupełnieniu tej wiadomości komunikuje nam Rada szkolna krajowa, że z powodu wielkich trudności technicznych w przygotowaniu nowej książki, wywołanych znanymi stosunkami skutkiem wypadków wojennych, podręcznik ten dostanie się na półki księgarskie dopiero z końcem września b. r. Wobec tego nauka języka niemieckiego rozpocznie się w trzeciej klasie szkół ćwiczeń, tudzież w trzeciej klasie szkół ludowych pospolitych w siedzibie seminaryów nauczycielskich prawdopodobnie dopiero od 1 października b. r., gdy młodzież będzie mogła zaopatrzyć się w nowy podręcznik. Godzin, przeznaczonych na naukę języka niemieckiego, użyją nauczyciele tymczasem na naukę języka ojczystego.

OBUWIE DLA MŁODZIEŻY SZKOLNEJ. — Wczoraj po południu w krakowskiej Izbie handlowej i przemysłowej odbyła się pod przewodnictwem prezydenta, p. Epsteina, konferencya w sprawie warsztatów naprawy obuwia dla młodzieży szkolnej. Skór na ten cel dostarczać będzie Izba handlowa. Na konferencye przybyli imieniem miasta wiceprezydenci pp. Sare i Rolle, delegaci komitetów parafialnych, oraz reprezentanci szkolnictwa. W dyskusyi omawiano sposób zorganizowania tych warsztatów. Większość obecnych oświadczyła się za zorganizowaniem ich przy każdej szkole wydziałowej. — Na wniosek wiceprezydenta Rollego miasto podzielono na 10 okręgów, z których każdy obejmować będzie 5—6 szkół.

Zebranie miało charakter informacyjny. Powstanie tych warsztatów rozwiązałoby częściowo palącą kwestyę obuwia dla młodzieży szkół ludowych.

Z TOWARZYSTWA SZTUK PIĘKNYCH. Na zbliżającą się nieustającą wystawę obrazów i rzeźb w Pałacu Sztuki (plac Szczepański l. 4) nadeszła w ostatnich dniach nieznana dotąd kolekcya akwarel profesora Leona Wyczółkowskiego. Powstała ona w roku 1914, jednak wskutek nieobecności właściciela, p. hr. E. Tyszkiewicza, nie mogła być wystawiona. Kolekcya ta zajmie osobną salę w Pałacu Sztuki.

W dalszym ciągu nadesłali na nadchodzącą wystawę swe dzieła: Vl. Hofman, J. Karszniewicz, Pieniążek, Krasnowolski i wielu innych. »Jury« zbierze się dnia 4 września b. r.

PRZEDŁUŻENIE WAŻNOŚCI LEGITYMACYJ MĄCZNYCH. Z dniem 31 sierpnia b. r. upływa ważność legitymacyj do poboru mąki i chleba. Ponieważ nowe legitymacye chlebowe zostaną wprowadzone dopiero z dniem 8 września, a nowe legitymacye mączne z dniem 15 września, przeto magistrat przedłuża ważność dotychczasowych legitymacyj chlebowych i mącznych aż do czasu wprowadzenia nowych.

Wobec tego sklepy miejskie będą wydawały chleb do 8 września, a mąkę do 15 września, na dotychczasowe legitymacye za odcięciem odpowiednich kuponów liczbowych, umieszczonych z prawej strony i u dołu legitymacyi. Również konsumy, zaopatrywane w mąkę bezpośrednio przez wojenny Zakład obrotu zbożem, winny wydawać mąkę swoim członkom aż do powyższego czasu na dawne legitymacye za zanotowaniem poboru na legitymacyi.

ROZDZIAŁ CUKRU NA SMAŻENIE OWOCÓW. Z wielu stron dochodzą nas skargi na brak cukru na smażenie owoców. Niektóre sklepy nie otrzymały przydziału cukru na ten cel jeszcze za miesiąc sierpień. Lato się już kończy, zbiory owoców też są na ukończeniu, a cukru na smażenie niema. Czyżby to miała być musztarda po obiedzie?

KUCHNIE WOJENNE. Pierwsza kuchnia obywatelska przy ulicy Franciszkańskiej wydawać będzie kolacye od poniedziałku, d. 2 września b. r.

Od dnia 2 września b. r. nie będzie zaś wydawać kolacyj aż do odwołania III. miejska kuchnia obywatelska przy ulicy św. Filipa l. 18 z powodu odnawiania lokalu.

PRZECIWKO WYPADKOM TRAMWAJOWYM. Wypadki tramwajowe z ostatnich kilku miesięcy zniewoliły prezydyum dyrekcyi policyi do zwołania ankiety przy udziale dyrektora miejskiej kolei elektrycznej, Fischera, radcy magistratu Eminowicza, komendanta oddziału policyi wojskowej majora Morawetza, kierownika straży cywilno-policyjnej starszego komisarza policyi dra Tomasika i referenta dla spraw tramwajowych komisarza policyi Janickiego. Obrady pod przewodnictwem radcy rządu i kierownika dyrekcyi policyi, p. Krupińskiego, odbyły się dnia 21 sierpnia b. r. w biurze prezydyalnem; tematem ich było stwierdzenie, kto winę tych wypadków ponosi i jakich należałoby się jąć środków, aby złemu zapobiedz.

Po przeprowadzonej dyskusyi stwierdzono, że w pewnej części może być powodem nieszczęśliwych wypadków tramwajowych: brak rutynowanego personalu, do pewnego stopnia bezradność konduktorek wobec publiczności i nieścisło wykonywanie ze strony personalu przepisów regulaminu tramwajowego, w głównej jednak części spada wina na publiczność, która zupełnie nie respektuje zasadniczych punktów tego regulaminu, wszelkie zaś uwagi i wskazówki ze strony personalu przyjmuje z obojętnością, lekceważeniem, a nawet oburzeniem. — Przepisy te muszą być bezwarunkowo przestrzegane. Dyrekcya policyi dostarczy ze swej strony pewnej ilości organów bezpieczeństwa publicznego, których obowiązkiem będzie nadzorowanie, aby przepisy policyjne były ściśle przez publiczność przestrzegane. Personal tramwajowy otrzyma polecenie, aby wóz zatrzymać w razie potrzeby tak długo, jak długo w nim nie zapanuje zupełny porządek.

Dyrekcya policyi zwraca uwagę, że nie stosujący się do przepisów regulaminu tramwajowego karani będą do 2.000 K. Przepisy te między innemi zakazują publiczności w czasie ruchu wsiadać lub wysiadać, tak samo wskakiwanie do wozu i zeskakiwanie w czasie ruchu jest surowo zabronione; służbie tramwajowej nie wolno wpuszczać do wozu osób nietrzeźwych i niechlujnie ubranych. Psów i pakunków nie wolno zabierać ze sobą do wozu. Służbie tramwajowej nie wolno pod surową odpowiedzialnością przyjmować do wozu, osób więcej, niż to dla jadącego wozu wyznaczone zostało. W wozach tytoniu i cygar palić nie wolno.

»PRZERABIANIE« POŃCZOCH I SKARPETEK. Z wielu stron dochodzą nas listowne skargi na niektóre firmy do »przerabiania« pończoch i skarpetek w Krakowie. W czasie wojny bowiem firm takich namnożyło się bez liku. Zwyczajnie te wojenne firmy mają przerabiać z trzech par starych skarpetek dwie pary nowych, a z czterech par pończoch trzy pary nowych, w rzeczywistości zaś firmy te zabierają dla siebie najlepsze sztuki, a z najgorszych fabrykują licha łataninę, za co każą sobie jeszcze dobrze płacić. Oczywiście zarzuty te odnoszą się tylko do niektórych tych »fabryk«, których adresów na razie jeszcze nie podajemy. W każdym razie należy być ostrożnym z łataniem pończoch i skarpetek w tych zakładach.

ZAMACH SAMOBÓJCZY. Wczoraj po południu jedna z aresztantek w więzieniu policyjnem przy ulicy Kanoniczej, wmieszana podobno w aferę paskarską, rzuciła się z okna 1-go piętra na podwórze więzienne i złamała nogę. Zawezwano lekarza pogotowia, który przewiózł nieszczęśliwą ofiarę do szpitala św. Łazarza.

POPARZENIE. Z powodu eksplozyi maszynki, wypełnionej spirytusem do palenia, poparzyła się wczoraj bardzo dotkliwie po całem ciele Bronisława Cmarkiewiczówna w mieszkaniu przy ulicy Strzeleckiej l. 17. Równocześnie poparzył się jej ojciec. Wezwano lekarza pogotowia, który, po zaopatrzeniu ofiar wypadku, odwiózł Cmarkiewiczównę do szpitala św. Łazarza.

KONFISKATA WAGONU SŁONINY. Jak się dowiadujemy, skonfiskowany przed kilku dniami wagon słoniny na dworcu towarowym w Krakowie, został, po przeprowadzeniu dochodzeń, oddany właścicielom, gdyż stwierdzono, że słonina nie była wywożona w celach spekulacyjnych.

Z kraju.

RABUNKOWE MORDERSTWO W NOWYM SĄCZU. Korespondent nowosądecki pisze nam: Niezwykłe wrażenie wywołał tu fakt rabunkowego morderstwa na Katarzynie Hanslowej, dokonanego w biały dzień. Hanslowa utrzymywała przy ulicy Długosza w domku piekarza Nosala od frontu mały kramik. We wtorek, 27 b. m., między godziną 1 a 2 po południu za ladą sklepową otwartego kramiku znaleziono Hanslową nieżywą. Przywołany fizyk miejski, dr Płochocki, stwierdził śmierć gwałtowną. Znaków popełnionego morderstwa nie było ani na trupie, ani też żadnych śladów nie było w sklepie. Polecił zatem przenieść trupa do kostnicy cmentarnej, sklep przez policyę zamknąć i opieczętować, a równocześnie o wypadku zawiadomił prokuratoryę państwa. We środę, 28 b. m., po południu dokonali dyrektor szpitala dr Jasiński i fizyk miejski dr Płochocki sekcyi zwłok, która stwierdziła popełnione morderstwo. Sprawca jakiemś tępem narzędziem uderzył z całej siły ofiarę w tył głowy, co spowodowało niemal natychmiastową śmierć.

W dniu 29 b. m. we wstępnem śledztwie, prowadzonem przez sędziego śledczego dra Smolika i przy pomocy sędziego Orzechowskiego, stwierdzono, że denatka posiadała kilkaset koron w sklepie, przechowane w książce do modlenia. Pieniędzy nie znaleziono w sklepie, ani w mieszkaniu. Widocznie to było celem morderstwa, popełnionego nie tylko w biały dzień, ale w kramie otwartym, położonym przy głównej ulicy, w dzień targowy i w porze niezwykłego ruchu przechodniów.

Dotąd śledztwo obraca się w labiryncie domysłów co do sprawcy morderstwa, mimo, iż cały aparat śledczy z nadzwyczajną intenzywnością puszczono w ruch.

W mieście nie tylko fakt ten wywołał silne wrażenie, ale też i zupełnie uzasadnione zaniepokojenie.

O ODCIĘCIE DOWOZU ŻYWNOŚCI DO LWOWA. Na ostatniem posiedzeniu Rady miejskiej lwowskiej radny Lityński poruszył jedną z bolączek aprowizacyjnych Lwowa, zaznaczając, że Lwów znowu został otoczony kordonem żandarmeryi, która konfiskuje nie tylko artykuły, zajęte przez państwo, lecz nadto drobne pakunki, zawierające żywności, w pociągach. Wskazując na szkodliwe skutki powyższego zarządzenia, zapytał też, co się dzieje ze skonfiskowanymi artykułami?

Wiceprezydent dr Schleicher, odpowiadając zaznaczył, że zarząd miasta już w tej sprawie interweniował wspólnie z dyrektorem policyi w namiestnictwie. Do dnia 1 sierpnia organy miejskie przy współudziale policyi wykonywały na dworcu kolejowym nadzór nad wywozem, później agendy te przejęło namiestnictwo. W chwili obecnej, gdy miasto nie otrzymuje żadnych transportów mąki, a ludność skazana jest na własne zaopatrywanie się w żywność, w pociągach konfiskuje się podróżnym nawet pojedyncze bochenki chleba, na drogach zaś i gościńcach, wiodących do miasta, zabierają żandarmi ludności z trudem zdobyte drobne ilości mąki.

KONFISKATA 100 KILOGRAMÓW PAPIEROSÓW WE LWOWIE. Onegdaj we Lwowie skonfiskowano na ulicy u paskarzy, po stoczeniu z nimi walki na rewolwery, dwie paki papierosów »egipskich«. Paki te niosło około godziny 4 nad ranem dwóch mężczyzn przez podwórze domów kolejowych przy ulicy Grodeckie do ogrodu Nowaka. Spostrzegł to konduktor kolejowy, Władysław Petryński, i puścił się z nieszczęsnymi w pogoń. Ci, widząc, że łupu nie będą mogli unieść, dwa razy strzelili do Petryńskiego. Na szczęście nie trafili go, więc paki zostawili w ogrodzie i zbiegli. Paki, ważące każda po 50 kilogramów, pochodzą z rozbitego wozu kolejowego.

DRAMAT MIŁOSNY LWOWIANKI. Onegdaj we Lwowie pozbawiła się życia przez zaczadzenie w mieszkaniu swem przy ulicy Bogusławskiego l. 6 Stefania Wityk, kontrolorka miejskiej kolei elektrycznej, licząca 20 lat. Skorzystawszy z nieobecności współlokatorki, napaliła w piecu węglem i zamknąwszy zasuwę, ułożyła się na kanapie. Gdy po kilku godzinach otwarto mieszkanie, Witykównę zastano już nieżywą. Denatka pozostawiła dwa listy, adresowane do znajomych. W jednym z nich, jako powód rozpaczliwego kroku, podaje przeszkodę ze strony matki narzeczonego, która nie godziła się na zawarcie małżeństwa, oraz potępia siebie za popełnione błędy życiowe. W drugim liście do koleżanki wyraziła ostatnią wolę co do pozostawionych rzeczy i pogrzebu, prosząc, aby ją pochowano w białej trumnie.

POŻAR TARTAKU POD LWOWEM. Wczoraj wybuchł w Rześni Polskiej pod Lwowem groźny pożar w tamtejszym tartaku braci Wczelaków, pozostającym obecnie pod zarządem wojskowym. O godzinie 8 wieczór buchnęły w kotłowni gęste kłęby dymu i niebawem cały budynek stanął w płomieniach. Lwowskiej straży pożarnej udało się nad ranem ogień zlokalizować. Spalił się budynek piętrowy, mieszczący kotłownię. Według zdania kierownika wojskowego, fabryka będzie musiała stać nieczynnie przynajmniej dwa tygodnie.

REKWIZYCYE BIELIZNY W BRZUCHOWICACH. Jak donosi »Kuryer Lwowski«, w Brzuchowicach pod Lwowem zjawiło się w letnisku towarzystwo, złożone z dwóch pań, młodzieńca i wojskowego, oświadczając, że zbierają bieliznę dla żołnierzy. Gdy w pewnej willi odpowiedziano, że bielizny nie dadzą, bo jej za wiele nie mają, natomiast mogą służyć pewną kwotą pieniężną, zaznaczył ów młody pan z naciskiem, że »pan oberst« kazał zapisać nazwiska tych, którzy będą wzbraniali się oddawać dobrowolnie bieliznę«. Co to ma znaczyć? Czy to nieporozumienie, czy nadużycie? Spodziewać się należy, że odnośne władze zbadają tę sprawę.

Z Królestwa Polskiego.

JAK SIĘ ROBI Z POLAKÓW PODDANYCH UKRAIŃSKICH. Warszawska »Gazeta Poranna« donosi: »Od osób, które wracają z Ukrainy, dowiadujemy się, że wiele z nich, pomimo protestów, musiało przyjąć dokumenty, stwierdzające ich przynależność do państwa ukraińskiego. Nie pomogło kategoryczne twierdzenie tych osób, że są Polakami, a zatem przynależni do państwa polskiego. Koroną jednak tego werbowania jest dokument, że Warszawianka, która pojechała zaledwie na miesiąc do Włodawy, powróciła stamtąd do Warszawy z dokumentem, że jest Ukrainką. W ten sposób można łatwo pomnożyć sobie »poddanych«...

KURSA ŻANDARMSKIE W DĘBLINIE. Jak donoszą pisma lubelskie, w okupacyi austryackiej Królestwa Polskiego żandarmerya ma obecnie uzyskać możność zupełnego i wyłącznego poświęcenia się służbie bezpieczeństwa publicznego, co da się osiągnąć przez zwolnienie jej od pełnienia różnych funkcyj pomocniczych w urzędach wojskowych. W związku z tem w Radomiu i Dęblinie zaprowadzono kursa instruktorskie dla zgłaszających się ochotników do służby czynnej przy żandarmeryi. Już wyćwiczyło się do tej pory na tych kursach około 600 młodych ludzi. Na odbywający się obecnie kurs w Dęblinie przyjęto stu kilkudziesięciu nowych kandydatów. Tak więc wkrótce okupacya austryacka będzie miała 1.000 miejscowych żandarmów, to jest 1.000 ludzi, odpowiednio wyszkolonych i wyćwiczonych do walki z coraz liczniejszemi szajkami bandyckiemi.

TANIE KUCHNIE-RESTAURACYE W WARSZAWIE. Sekcya tanich kuchni zamierza otworzyć w Warszawie 15 do 20 nowych kuchni tanich, typu odmiennego. Będą to właściwie tanie restauracye, przeznaczone dla poszczególnych grup inteligencyi. Zamiast jednego lub kilku stołów długich, jak bywa dotychczas, w kuchniach nowych znalazłyby się małe stoliki tylko dla

czterech osób. Personal kuchni ma być tak obliczony, by mogły one wydawać do tysiąca obiadów dziennie. Cena obiadu ma wynosić 2 marki 50 fen., dzięki czemu kuchnie-restauracye mogłyby wydawać obiady obfitsze i lepsze.

Lokale odpowiednie są poszukiwane bez względu na wysokość komornego.

W Krakowie otwarcie takich kuchni dla inteligencyi jest palącą potrzebą.

NAPAD NA MŁYN W BUSKU. W Busku koło Lwowa onegdaj koło północy bandyci wykonali napad na młyn. Gdy rodzina młynarza Grabińskiego pogrążona była we śnie, stojący samotnie dom otoczyło pięciu uzbrojonych i zamaskowanych bandytów. Wszedłszy do wnętrza, napastnicy rozpoczęli plądrowanie izby. — Jeden z bandytów rzucił się na służącą z nożem, lecz cios chybił. Drugi bandyta wtargnął do pokoju Maryi Grabińskiej i mierząc z rewolweru, zażądał wydania pieniędzy. Wołania o pomoc służącej spłoszyły bandytów, którzy zdołali unieść łup, wartości około 4.000 K.

Sprawa niepodległości Litwy.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Berlin, 1 września.

Bawiący od niedawna w Berlinie przedstawiciele Taryby litewskiej onegdaj pod przewodnictwem prezydenta swojego Smetony przyjęci zostali przez sekretarza państwa Hintzego. Kanclerzowi państwa wręczyła deputacya obszerny memoryał.

»Parlament. Korresp.« donosi, że istnieje uzasadniona nadzieja osiągnięcia porozumienia i wypełnienia życzeń narodu litewskiego, co do monarchii konstytucyjnej z ks. Urachd jako królem i Wilnem jako stolicą.

Mowa hr. Hertlinga.

(Tel. c. k. biura koresp.)

Berlin, 1 września.

Z okazyi przyjęcia przedstawicieli związku katolickich stowarzyszeń studenckich z okazyi 75 rocznicy swych urodzin wygłosił kanclerz państwa hr. Hertling dłuższą mowę. Kanclerz państwa mówił o wpływaniu stosunków wojennych na siłę nerwów, podnosząc, że psychoza wojenna występuje u nieprzyjaciół w formie, graniczącej z obłędem nienawiści ku mocarstwom centralnym, przedewszystkiem przeciw Niemcom, podczas gdy u nas psychoza wojenna objawia się wzmożeniem skłonności do krytykowania, co jest właściwością wszystkich Niemców, i z lubością zwraca się przeciw rządowi. Istnieje tedy niebezpieczeństwo, że przez to nieprzyjaciele zostaną umocnieni w swej nadziei zwycięstwa, dlatego też tembardziej należy dbać o łączność między cesarzem a państwem, rządem a narodem.

Przeszedłszy do omawiania położenia wojskowego, powiedział kanclerz:

Naczelne kierownictwo wojskowe zapatruje się na położenie z całym spokojem i ufnością, **chociaż ze strategicznych powodów widziało się spowodowane przełożyć linie na kilku miejscach.** Wojna prowadzoną jest od pierwszego dnia jako wojna obronna, przeniesiono ją w kraj nieprzyjacielski, aby bronić własnych granic. Nasze wojska będą w dalszym ciągu odpierały szturmy nieprzyjaciół, aż ci zrozumieją, że nie mogą nas zniszczyć.

Wreszcie wspomniał kanclerz o interwiewie, udzielonym przez Roberta Cecila korespondentowi dziennika »Stockholms Tidningen« i podniósł, że tylko zajmie się dwoma punktami jego oświadczenia. Cecil uzasadniał swą ufność w ostateczne zwycięstwo Amerykanów, stałem nadpływaniem wojsk amerykańskich. Pominąwszy, że jest to otwartem przyznaniem się do militaryzmu, przypominają te nadzieje to, co było w latach ubiegłych, gdy to ... Włochy a następnie Rumunia miała przynieść ostateczne zwycięstwo. Cecil zapomina jednakże, że w międzyczasie został zawarty pokój z Rosyą i z Rumunią i że front zachodni został znacznie wzmocniony. Kanclerz odpiera następnie twierdzenie Roberta Cecila, że ontoniu nie zawrze pokoju, dopóki Niemcy rządzone są przez wszechniemców i oświadcza, że dla uchwał parlamentu nie było nigdy miarodajnem żadne stronnictwo, czy to wszechniemieckie czy też inne wielkie stronnictwo oraz, że tylko jedna jest niemiecka polityka, którą on zastępuje.

Przyjęcie misyi amerykańskiej w Londynie.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Londyn, 1 września.

Na cześć przewodniczącego amerykańskiego związku robotniczego Gompersa oraz innych członków misyi amerykańskiej wydał rząd angielski śniadanie, w którem wzięli udział przedstawiciele rządu.

Lloyd George wygłosił mowę, w której powiedział między innemi: Stany Zjednoczone oddały w tej największej walce o wolność wszystkie swe środki pomocnicze do dyspozycyi. Jest rzeczą uwagi godną i charakterystyczną, że z bardzo małymi wyjątkami właściwi przywódcy robotników znają potrzeby stanu robotniczego i że przekonali się oni o tem, że w wojnie tej zwycięstwo jest zadaniem, któremu poświęcili swą siłę. Dotyczy to Francyi, Włoch, Ameryki, zarówno jak i Anglii. Lloyd George oświadczywszy, że alianci chcą oswobodzić niemieckich robotników z pod jarzma, które ich przygniata, mówił dalej, że stosunki, które z roku na rok stawały się coraz bardziej nieznośne, byłyby doprowadziły w Niemczech do powstania, celem usunięcia panowania wojskowego. Dlatego — mówił mówca dalej — znajdujemy się w wojnie, dlatego przywódcy stronnictw robotniczych w wszystkich krajach wytężają wszystkie swe siły ku zwycięstwu.

Gompers odpowiedział:

Naszem zapatrywaniem jest, że duch ruchu robotniczego nie mógłby żyć, gdyby panował duch cesarstwa. Nie jest to już wojna, to krucyata. Do was jako do jednego ze sprzymierzonych narodów mówimy: **Przyjdziemy do tej walki z pięcioma milionami żołnierzy.** Lecz dlaczegóż mielibyśmy wystawić tylko pięć milionów żołnierzy? Chcemy dać w ofierze naszych mężów i wszystko co jest w naszej mocy, aby być współpomocnymi w tej wspaniałej walce.

Zjazd cesarza Wilhelma z królem bułgarskim.

(Telefonem).

Wiedeń, 1 września.

»Der Abend« donosi z Berlina:

Zjazd cesarza Wilhelma z królem Ferdynandem bułgarskim w Nauhaim nie jest zdarzeniem czysto dworskiem, lecz wypadkiem, mającym doniosłe znaczenie polityczne.

Konferencye w Nauhaim uważać należy za dalszy ciąg obrad, prowadzonych w głównej kwaterze niemieckiej przy udziale cesarza Karola.

Przedmiotem tych obrad były cele wojenne. Do Berlina przybyć ma niebawem wielki wezyr Talaat pasza.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Berlin, 1 września.

W Nauheim powitali cesarza niemieckiego na dworcu król bułgarski i ks. Cyryl. Po obiedzie obaj panujący odbyli konferencyę, która dotyczyła całokształtu położenia wojskowego i politycznego. Wymiana zdań była ożywioną silnem postanowieniem wspólnego wytrwania w walce obronnej czwórprzymierza i duchem wiernego wytrwania w wypróbowanem przymierzu. Potwierdziła ona na nowo zgodność obu monarchów w zapatrywaniu na wszystkie sprawy bieżące.

Socyaliści franc. za międzynarodową konferencyą.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Bern, 1 września.

»Petit Parisien« dowiaduje się, że stały wydział administracyjny francuskiej partyi socyalistycznej przedwczoraj po dłuższych obradach **oświadczył się za odbyciem międzynarodowej konferencyi socyalistycznej w Londynie.**

Ustąpienie ministra handlu?

(Telefonem).

Wiedeń, 1 września.

»Die Zeit« donosi: Sfery parlamentarne uważają ustąpienie obecnego ministra handlu bar. Wiesera za rzecz pewną. Następcą bar. Wiesera ma być profesor chemicznej technologii na politechnice w Pradze, dr Fryderyk Wilhelm Gintl. Dr Gintl nie brał dotąd udziału w życiu politycznem. Niemieckie sfery polityczne przyjmują kandydaturę prof. Gintla z wielką sympatyą.

Dr Hussarek w Budapeszcie.

(Telefonem).

Wiedeń, 1 września.

»W. Allg. Ztg.« donosi z Budapesztu:

Prezydent ministrów dr Hussarek wyjechał wczoraj rano do Budapesztu, gdzie odbył dłuższą konferencyę z węgierskim prezydentem ministrów dr Wekerlem.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Budapeszt, 1 września.

Bar. Husarek konferował z drem Wekerlem w sprawach, złączonych z polityką zagraniczną i delegacyami.

Węgierska rada ministrów.

(Telefonem).

Wiedeń, 1 września.

»N. Fr. Presse« donosi z Budapesztu:

Wczoraj przed południem odbyła się tu pod przewodnictwem dr Wekerlego rada ministrów. W obradach wzięli udział wszyscy bawiący w Budapeszcie ministrowie. Przedmiotem obrad były ważne kwestye polityczne. W Budapeszcie bawi też szef rządu krajowego Bośni i Hercegowiny generał Sarkotić i gubernator Fiume Jekel-Falussy.

W styczniu nie będzie chleba.

(Telefonem).

Wiedeń, 1 września.

»Der Abend« donosi:

Minister wyżywienia Paul ogłosi w najbliższych dniach apel do ludności, w którym zwróci uwagę na szkodliwe skutki handlu pokątnego mąką i zbożem. Handel pokątny tymi produktami przybiera coraz większe rozmiary i zagraża tak dalece wyżywieniu ludności, iż zachodzi niebezpieczeństwo, **że w styczniu już nie będziemy mieli chleba.**

Odwrót Niemców w Belgii.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Berlin, 1 września.

Urzędowo donoszą dnia 31 sierpnia wieczorem:

Anglicy zauważyli dziś dokonywane od kilku dni skrócenie frontu naszego, wysuniętego między Ypern a La Bassée ku Hazebrouck i nastepowali na pozostawione przed nieprzyjacielem oddziały wywiadowcze przez Kemmel, Bailleul, Meus, Berquin. Na południowy wschód od Arras rozbiły się częściowe ataki Anglików. Walki na północ od Somme, po obu stronach Noyon, między Oise i Aisne. Po południu rozwinęły się ataki Francuzów przy silnej walce artyleryi.

Zdobycie góry Kemmel przez Anglików.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Londyn, 1 września.

Reuter dowiaduje się, że Anglicy zdobyli górę St. Quentin na północ od Peronne. Anglicy są w posiadaniu góry Kemmel.

Zamach na Lenina.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Moskwa, 1 września.

Wedle doniesień »Prawdy«, **wczoraj o godzinie 9 wieczorem dokonano zamachu na Lenina.** Miał on przemawiać na zgromadzeniu robotników w fabryce Michelsona, w dzielnicy, położonej po drugiej stronie Moskwy. Kiedy opuszczał zebranie, zatrzymały go dwie panie, które rozpoczęły z nim rozmowę o ostatnim dekrecie w sprawie dowozu środków żywności do Moskwy. W toku tej rozmowy **padły trzy strzały. Lenin został raniony w ramię i plecy. Strzały dała młoda dziewczyna, należąca do klasy inteligencyi.** Stan zdrowia Lenina nie budzi obaw. Jedna z kul ugodziła Lenina w klatkę piersiową, zraniła górną część płuc i utwiła ponad prawym obojczykiem. Druga kula strzaskała kość lewego ramienia i utkwiła pod skórą lewego ramienia. Lenin jest zupełnie przytomny.

»Prawda« ogłasza odezwę Swirdlowa do robotników, którą wzywa do zachowania spokoju i oświadcza, że klasa robotnicza odpowie na zamachy na przywódców swoich bezwzględnym terorem. Wydano potrzebne zarządzenia w celu wykrycia winnych.

Pierwsze przesłuchanie wykazało, że sprawczyni zamachu jest socyalno-rewolucyonistką. Komisya śledcza posiada w ręku materyał dowodowy, wykazujący, że zamach stoi w związku z elementami przeciwbolszewickimi w Samarze.

Moskwa, 1 września.

Stan zdrowia Lenina jest poważny, ponieważ nastąpiły krwawienia wewnętrzne. Pierwszych specyalistów powołano na Kreml, celem pielęgnowania Lenina. **Lenin padł ofiarą zamachu.** Dwie panie, należące do stronnictwa socyalno rewolucyjnego, strzeliły trzy razy do Lenina i trafiły go w szyję i plecy dwoma strzałami.

Mordercą Urickiego, który równocześnie padał w Petersburgu ofiarą zamachu, nazywa się Kannegieser i był przedtem członkiem socyalistycznej grupy ludowej.

Zamordowanie komisarza ludowego Urickiego.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Berlin, 1 września.

Komisarz ludowy spraw wewnętrznych Urucki został zamordowany. Sprawców zamachu uwięziono.

Klęska bolszewików na Syberyi.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Amsterdam, 1 września.

»Algemeen Handelsblad« donosi: Korespondent »Daily Mail« telegrafuje z Charbinu, że **bolszewicy nad rzeką Ussuri ponieśli ciężką klęskę. Po 3-dniowej walce wyparci zostali, ponosząc stratę 4.000 ludzi. Uciekają w kierunku Chabarowska.**

Komunikat bolszewicki.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Moskwa, 1 września.

(Ag. pet.) W powiecie carycyńskim odparto atak nieprzyjaciela. Nasz marsz naprzód rozwija się pomyślnie. W walce wzięliśmy wzgórza na brzegu rzeki Czerwonej oraz wieś Basunówkę, jakoteż stacyę Karkówkę i Kudluba.

Na froncie północno-kaukaskim wojska nasze według wiadomości z dn. 25 sierpnia **odniosły wielkie sukcesy.** Obsadziliśmy Bisoreskaja, Jekaterynodar i Armawir.

Na froncie wschodnim obsadziliśmy na południowy wschód od Alabajewska wieś Aronowskoje. Cofający się nieprzyjaciel pozostawił tu na polu bitwy około 200 zabitych i rannych. W kierunku Liswonska obsadziły nasze wojska Ilim. **Nieprzyjaciel cofa się w kierunku Buholma,** podczas gdy nasze wojska posuwają się od Menozelinska ku wsi Andrejewka. W kierunku Wjatki oczyszczono z białej gwardyi miasto Ursum.

Historya interwencyi japońskiej.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Berlin, 1 września.

»Voss. Ztg« powtarza za dziennikami amerykańskimi doniesienie, że w ostatnich dniach przed decyzyą Japonii co do interwencyi w Waszyngtonie ścierały się gwałtownie zapatrywania. W dawniejszych rokowaniach w Waszyngtonie popierały Anglia i Francya stanowisko amerykańskie w sprawie interwencyi japońskiej z zastrzeżeniem, że nieodzownem jest przychylenie się Japonii. Francya i Anglia oświadczyły ponadto, że całkiem ich nie obchodzi kwestya komendy. Na to **Japonia zażądała zupełnej swobody działania i dowództwa interwencyi wojskowej. To stanowisko zwalczał Wilson** prawie przez pół roku. Publicystyczne organy Wilsona tłomaczą niespodziewaną ustępliwość Wilsona wzrastającą ciągle intenzywnością francuskiego nacisku. Francuscy dyplomaci postawili Wilsona przed alternatywą zawarcia z Niemcami pokoju porozumiewawczego kosztem Rosyi, albo ratowania Rosyi, co tylko może nastąpić przez interwencyę. Porozumienie między Ameryką, Anglią, Japonią i Francyą przewiduje na razie wysłanie ograniczonego **tylko korpusu ekspedycyjnego. Idzie nie o więcej, jak** 60.000 żołnierzy, jako ochronę rzekomą środków gospodarczych pomocniczych, które mają być oddane do dyspozycyi Czechosłowakom i innym żywiołom antirewolucyjnym.

Dział ekonomiczny.

* GALICYJSKI ZIEMSKI BANK KREDYTOWY otwiera z dniem 1 września b. r. dwie filie: jedną w Krakowie, drugą w Lublinie. Filia krakowska Banku, której kierownictwo objął adwokat dr Emil Schmidt, mieści się przy placu Maryackim l. 9. Do firmowania Filii upoważnieni są, obok kierownika, zastępca jego, p. Benedykt Wyszyński, oraz członkowie komitetu cenzorów pp. Jerzy Piwocki i Władysław Kucharski.

Kierownictwo Filii w Lublinie powierzono p. Kazimierzowi Głębockiemu. Lokal przy Krakowskiem Przedmieściu, róg ulicy Pocztakowskiej. W skład komitetu cenzorów przy tej Filii wchodzą pp. Kazimierz Fudakowski, członek Rady Stanu Królestwa Polskiego i dyrektor Lubelskiego Związku ziemian, inżynier Włodzimierz Zaleski, reprezentant Wzaj. Ubezp. od ognia i prezes Patronatu budowlanego, Wincenty Grzelak, kierownik Działu parcelacyjnego w lubelskim Związku ziemian, Chwalisław Kopeć, prezes zarządu Tow. wzaj. kredytu i Aleksander Zawadzki, kupiec i dyrektor Towarzystwa kredytowego miejskiego w Lublinie. Obie Filie załatwiać będą wszelkie czynności, w zakres działania Banku wchodzące.

Odpowiedzialny redaktor:
KONSTANTY SROKOWSKI.
Wydawca:
RUDOLF OSMAN.

Nadesłane.

(Artykuły w tym dziale nie pochodzą od redakcyi).

Najserdeczniejsze podziękowanie

JWPanu Drowi Władysławowi Filipkiewiczowi za nader troskliwą opiekę i rychłe wyleczenie synka naszego z ciężkiej choroby, również Siostrze Elfrydzie za sumienną pielęgnacyę podziękowanie składają

9931 Hieronimowie Ohrensteinowie.

Zawiadamiam P. T. Publiczność

że po powrocie z wojska prowadzę nadal moją pracownię krawiecką pod firmą: **Wojciech Pietruszka w Krakowie, ul. Podzamcze l. 14.**

Przyjmuję zamówienia na kostyumy, spodnice, płaszcze i futra damskie oraz ubrania, zarzutki, palta i futra męskie.

Uczę kroju damskiego i męskiego.

Dziękując za dotychczasowe popieranie mej firmy, polecam się i nadal P. T. Publiczności.

Z poważaniem

9754 2 2 **Wojciech Pietruszka.**

KURSA MATURYCZNE

WOLSKA 13, III p.

jednoroczne i dwuletnie 9386 9 9

pod kierunkiem profesorów szkół średnich, obejmują: przygotowanie do matury klas. i realn., seminaryjnej i do wszystkich egzaminów w zakresie szkół średnich.

Wpisy codziennie od godz. 12—1 i 6—7 wieczorem.

Już od 15-go września

także w tym roku, otwarcie

Kursów A. Baranieckiego

Po raz drugi trzy jednoroczne wydziały:

gospodarstwa wiejskiego, wychowawczy i społeczny.

Informacye listowne: sekretarka Kursów H. Tomaszewska, ulica Karmelicka l. 32. 8920 6 6

Fabryka pieców kaflowych

przyjmuje zamówienia na piece, kuchnie nowe, przeróbki i reperacye, w miejscu i na prowincyi, z gwarancyą.

W. Wojtyga, Kraków, Zakrzówek.

9466 4 6

Nauka rozpocznie się dnia 10 września 1918 r.

WPISY na nowe kursa w roku szkolnym 1918/19 w Szkole Rachunkowości i Buchalteryi STANISŁAWA BURNATOWICZA w Krakowie, ul. Floryańska l. 55. Telefon 2113,

na kursa:

1) handlowe roczne,
2) handlowe 4-ro i 6-cio miesięczne,
3) rachunkowości państwowej,
4) buchalteryi współdzielczej (dla Towarzystw zaliczkowych, kas Rajffeisena i Kółek rolniczych),
5) pisania na maszynach, powielania, manipulacyi biurowych etc.,
6) Stenografii i kaligrafii,
7) Obcych języków, 9130 9 0

przyjmuje się codziennie od 9—1 i od 3—7.

XVIII Walne Zgromadzenie

członków

Krajowego Związku Przemysłowego

odbędzie się

w sobotę dnia 7 września b. r. o godz. 4 po południu w lokalu Krajowego Związku Przemysłowego we Lwowie, przy ul. Chorążczyzny L. 6, z następującym

Porządkiem dziennym:

1) Sprawozdanie Dyrekcyi z czynności i zamknięcia rachunkowego za rok 1917;
2) Sprawozdanie Komisyi rewizyjnej z rewizyi bilansu;
3) Wniosek Rady Nadzorczej w sprawie rozdziału czystego zysku;
4) Wybór Komisyi rewizyjnej;
5) Wnioski i interpelacye. 8211 3 3

Sekretarz: *Dr Szpor* m. p.

Prezes Rady Nadzorczej *Mycielski* m. p.

Zakład naukowy dla muzyki i sztuki dramat.

Dyr. Lutwak-Patonay, Wiedeń, IV., Mühlgasse 30.

Wszelkie działy muzyki i sztuki scenicznej. Publiczne przedstawienia. Pierwszorzędne angażowanie uczniów.

Kurs do egzaminu państwowego z muzyki i klasa przygotowawcza dla mających jeszcze małe wiadomości. Rocznie około 15 aprobowanych uczniów.

Szkoła dramat., operowa i operetkowa ze sceną do ćwiczeń, specyalny kurs do odczytów i wymowy dla niezawodowych uczniów.

Wypróbowane pierwszorzędne siły nauczycielskie. Nauka klasami. Kursy prywatne, kursy wieczorne, kursy wakacyjne. Internat dla uczniów zamiejscowych. Prospekt zadarmo. 5659 5 5

Krem na twarz jako puder!!

Precz z każdym pudrem, który tylko pory zasklepia i nieodzownie z czasem tworzy zmarszczki. Używać Dra A. Rixa perłowego kremu jako pudru białego, różowego, żółtego. Ten krem z poręczeniem nieszkodliwy, nie jest wcale szminką. Panie mają zaraz matową, delikatną cerę. Do pielęgnowania skóry i piękności niedościgalnie dobry i wydatny w użyciu. Dawka na próbę 3·— K, wielka dawka, wystarczająca na 4 miesiące, 6·— K. Porto osobno. Wysyłka ściśle dyskretna.

Kosm. Dra A. Rixa przetwory, Wiedeń IX., Lackirergasse 6/V. Składy w Krakowie: Apteka Wiszniewskiego, ul. Floryańska; Drog. Komorowskiego, ul. Floryańska 33; Miklaszewskiego, plac Dominikański 1; Bękner, ul. Długa 4; Reim i Ska, Rynek 37; Magazyn uniwersalny Drobnera; we Lwowie: Apteka S. Ruckera, ul. Krakowska 1. Perfumerya Sładowskiego; apteka M. Ettingera, pl. Gołuchowskich. nadw. perf. Rechena, ul. Halicka 12; Tarnów: Droguerya Bracha; w Rzeszowie: Drog. spadkob. Linda; w Bielsku: Drog. Polaczka, ul. Kolejowa, w Białej: Drog. Tanewski; Lublin: Perf. Stankiewicza. 7684 6 9

Nowoczesnych

urządzeń cegielnianych

maszyn cegielnianych i do wydobywania gliny, urządzeń przewozowych ---

wszelkiego rodzaju, dostarcza znana od lat dawnych firma

Ludwik Hinterschweiger, Ad. Bleichert i Ska

Tow. z o. por. w Lichtenegg pod Wels, Nr 10. Austrya Górna.

50 42 52

SAMOUCZEK „ARGUS"

w zupełności zastępuje nauczyciela!!

JĘZ. NIEMIECKI: część I. lub II. K 11·40.

JĘZ. FRANCUSKI: część I. lub II. K 11·40.

JĘZ. ANGIELSKI: część I. . . K 11·40.

JĘZYK WŁOSKI: część I. . . K 11·40.

Do ceny dolicza się 10% dodatku drożyźn. Prospekty wysyła się bezpłatnie.

Samouczek „Argus" opracowany został na podstawie znakomitej metody Ansona dla osób, które pragną posiąść praktyczną znajomość obcych języków, a nie mogą korzystać z nauki w specyalnych instytutach języków (Ansona, Berlitza i t. d.)

Samouczek „Argus" podaje materyał naukowy z zakresu życia codziennego systematycznie i to tylko w takich dozach, by uczeń był w stanie łatwo i trwale przyswoić go sobie. Uczący się przez cały czas nauki nie natrafia na żadne trudności, a dzięki szybkim postępom w kierunku praktycznego władania językiem, zamiłowanie uczącego się do nauki stale wzrasta.

Samouczek „Argus" zajmuje się nauką wszechstronnie, uwzględnia bowiem zarówno konwersacyę, jak i gramatykę.

Do nabycia w większych księgarniach lub **Składzie głównym Stanisława Goldmana w Krakowie, ul. Szewska 17, (II. p., Instytut języków Ansona).** 9512 1 0

Adres pocztowy: St. Goldman, Kraków, Fach 53.

! WŁAŚCICIELE TARTAKÓW !

Krótko używane, ale bardzo dobrze utrzymane

2 maszyny do fabrykacyi wełny drzewnej i 1 prasa

do sprzedania.

UWAGA! Wełnę drzewną w każdej ilości kupuje c. k. Urząd gospodarczy i wojskowość.

Zgłoszenia pod **„Komplet 50.000"** do firmy J. Hopcas i A. Salomonowa, Kraków, ul. Szczepańska l. 9. 9832 1 2

!NA WYWÓZ!

Polecamy:

perfumy w małych flaszkach szklanych (5 gr) i w podłużnych flaszeczkach;

puder najlepszej jakości;

proszek do zębów prof. Heidera najlepszej jakości.

Wszystko z naszą marką „ROMY".

PERFUMERYA „ROMY"

Wiedeń, II., Darwingasse 12. 9693

Różowe policzki i wargi o naturalnej piękności przy używaniu Dra A. Rixa jedynie dobrej, nieszkodliwej, za co się ręczy, **„rosy różanej"** (nie puszczającej). Nikt nie rozpozna, mimo wspaniałego skutku. 1 flakon K 5·—; wielka flaszka wystarczająca na 6 miesięcy 10 K. Porto osobno. Kos. Dra A. Rixa przetwory, Wiedeń, IX. Lackirerg. 6/V. Wysyłka dyskretna za pobraniem lub po nadesłaniu należytości. — Składy w Krakowie: apteka Wiszniewskiego, Floryańska; perf. Reima i Ski, Rynek 37; drog. Komorowskiego, Floryańska 33; K. Miklaszewski, pl. Dominikański 1; Magazyn uniwersalny Drobnera; We Lwowie: S. Rucker, apteka „pod Srebrnym orłem" ul. Krakowska 1; perfum. Sładowski; apteka M. Ettingera, pl. Gołuchowskich; nadw. perf. Rechena, ul. Halicka 12. W Rzeszowie: drognerya spadkob. Linda. W Bielsku: droguerya Polaczka, ul. Kolejowa. W Białej: droguerya Tanewskiego. 7686 6 7

WSZĘDZIE DO NABYCIA.

ALBALINA KREM DO RĄK ▪ **DENTAL** WODA DO UST

ALBA

Kraków, Szczepańska 7

Przybory toaletowe i perfumy.

9782 SP. Z OGR. POR. 2 2 Sprzedaż hurtowna i częściowa

MILION KORON

przypada na X. C. K. AUSTRYACKĄ LOTERYĘ KLASOWĄ.

lub 700.000, 300.000, 200.000, 100.000 itd.

Na 140.000 losów wygrywa 70.000 losów.

Ciągnienie IV klasy dnia 10 i 12 września 1918 roku.

Cena losów: 1/1 160 K, 1/2 80 K, 1/4 40 K, 1/8 20 K.

Zamówienia kartą korespondencyjną uskutecznia się jak długo losów starczy

Dom bankowy i kantor c. k. austr. loteryi klasowej

Leopolda Brandstättera i Ski

Kraków, ul. Karmelicka l. 10. 9356 2 3

STERNA

Zakład naukowy i wychowawczy dla dziewcząt

Wiedeń, I., Werdertorgasse 12.

Pierwszorzędny pensyonat dla dziewcząt. Szkoła uzupełniająca; Szkoła ludowa. Lyceum publiczne. Świadectwa są ważne na równi z państwowemi. Osobliwe kształcenie w muzyce i w obcych językach. Przygotowanie do egzaminu państwowego z muzyki. Pierwszorzędne polecenia. Wyborne, obfite żywienie zapewnione.

Rok założenia 1866. Prospekty na żądanie.

Telefon międzymiastowy 23827. 7421 5 9

Z Najwyższego upoważnienia Jego ces. i król. Apostolskiej Mości.

45 c. k. Loterya państwowa

na cywilne cele dobroczynne.

Ta loterya w gotówce

obejmuje **22.747 wygranych gotówką** w ogólnej ilości **700.000 koron. Główna wygrana:**

200.000 koron.

Ciągnienie nastąpi jawnie w Wiedniu 3 października 1918.

Los kosztuje 5 koron.

Losy są do nabycia: w oddziale loteryj dobroczynnych, Wiedeń III., Vordere Zollamtsstrasse 5, w biurach c. k. loteryi klasowej, w kolekturach loteryjnych, trafikach, w urzędach podatkowych, pocztowych, telegraficznych i kolejowych, w kantorach wymiany i t. d. — Dla kupujących losy plany gry zadarmo. — **Przesyłka losów wolna od opłaty pocztowej.**

Z c. k. Gener. Dyrekcyi loteryj państwowych.

9688 2 10 (Oddział loteryj na cele dobroczynne).

Helena z Zielonków Frankowska

zamieszkała w Samborze, ul. Kołłątaja, prosi p. Fryderyka Krasickiego, wracającego z Semipałatyńska, o jak najrychlejsze podanie swego adresu. 9329 6 6

Do wydzierżawienia

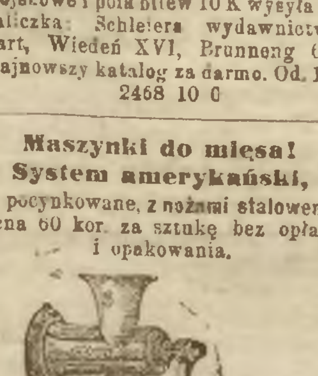
10 morgów gruntu ornego, dom z przynależnościami, koncesa na wyszynk piwa i sprzedaż wódek, trafika w okolicy Wieliczki, 8 km od kolei oddalone. Wiadomość: Finkelstein, Kraków, ul. 5 Listopada 81. 9750 3 10

Parcelacye, działy gruntów, odgraniczenia, orzeczenia sądowe, **plany** poziome i plany niwelacyjne, komasacye gruntów, wykonuje **kancelarya Inż. Bromowicza,** rządowo upow. geometry w Krakowie, przy ulicy Grodzkiej 26, narożnik placu Dominikańskiego. 6859 19 0

Karty artystyczne lub trójkolorowe, wspaniale wykonane, dobrze sortowane po 100 sztuk 14 K, karty z kwiatami, miłosne, z widokami krajów, żartobliwe, z życzeniami 12 K, karty wojskowe i pola bitew 10 K wysyła za zaliczką Schleiera wydawnictwo kart, Wiedeń XVI, Brunneng 67. Najnowszy katalog za darmo. Od. 10. 2468 10 0

Maszynki do mięsa! System amerykański,

5, pocynkowane, z nożami stalowemi, cena 60 kor. za sztukę bez opłaty i opakowania.

AGRARIA

Towarzystwo handlowe z ogr. por. WIEDEŃ IV., Rechte Wienzeile 1. **Ostrzeżenie!** Nie kupować żadnych emaliowanych maszynek do mięsa, z których glazura odpada! Nie kupować żadnych maszynek do mięsa z nożami z lanego żelaza, które się wnet łamą, lecz kupować tylko nasze maszynki do mięsa „Agraria" z i. nożami stalowemi, za co się ręczy.

Zamówienie. (Wypełnić wyraźnie, wyciąć, włożyć do koperty i zaraz odesłać).

Do Towarzystwa handlowego z ogr. por. „Agraria", Wiedeń IV., Rechte Wienzeile 1. Na podstawie Waszego ogłoszenia w „Nowej Reformie" zamawiam ..... sztuk maszynek do mięsa „Agraria", 5, z nożami stalowemi po cenie 60 K za sztukę, bez opłaty i opakowania, za zaliczką. Kwotę K ..... posyłam jako zadatek. Nazwisko

9847 1 2 Adres.

SZKOŁA WYMOWY

dla jąkających się i niedołężnych dzieci pod znaną firmą Leona i Anny Stępowskich (ul. Sobieskiego 3) przyjmuje zgłoszenia na nowy rok szkolny 1918/19. Przeszło 30 lat istnienia. Szeregi podziękowań. Własne metody. Oducza się wszelkich wad wymowy. Wiadomość i objaśnienia od godz. 3—5, ul. Sobieskiego 3, parter. 9746 2 9

„Ropa"

Spółka naftowa z ogr. odp. w Krakowie, ul. Floryańska 6. Telefon 397, kupuje i sprzedaje udziały naftowe brutto, oraz tereny naftowe. 9711 3 3

Pracownia ślusarska MICHAŁA JAHNA

przy ulicy Czarnowiejskiej l. 49

została otwarta. — Przyjmuje i wykonuje wszelkie roboty w ten zakres wchodzące. 9805 3 3

Nowo otwarty

Zakład artystyczno-graficzny

„FOTOCHEMIA"

w Krakowie Dz. XXII ul. Krakusa 9

wykonuje artystyczne klisze jedno i wielobarwne dla ilustracyi, dzieł artystycznych, dzienników, anonsów, cenników, widokówek i t. p.

8363 8 10

HERBATON

przy badaniu przez c. k. urząd dla badania środków spożywczych został uznany za nieszkodliwy dla zdrowia i za znacznie lepszy od innych namiastek; wystarczy dać 2 łyżeczki do szklanki gotowanej wody, i zastąpi w zupełności najlepszą herbatę z rumem. Cena 1 litra z rumem 4 K — h, bez rumu 3 K — h. Flaszki proszę przynieść ze sobą. Na prowincyę wysyłam najmniej 150 litrów, gdyż mniejszych beczek nie mam. Przy zamówieniu proszę posłać zadatek lub beczkę.

KAZIMIERZ LUDWIŃSKI

7524 **fabryka cukierków i herbatonu** 16 20

Kraków, Bracka 5. — Sklep. — Filia: Karmelicka 18.

Wszelka korespondencya: Kraków, ul. Bracka 5,

Piekarnia Londyńska

Jana Kwiatkowskiego

-Kraków, ulica Zwierzyniecka l. 10

przyjmuje

wpisy na nowe legitymacye

do poboru chleba

w dniach 31 VIII, 1, 2, 3 IX (przez cały dzień).

Nadmieniam, iż piekarnię prowadzę obecnie pod własnem kierownictwem i będę się starał o dobroć chleba, jakoteż o szybką i uprzejmą usługę.

Z głębokiem szacunkiem

9840 2 2 *Właściciel piekarni.*

Tylko „Tabarin"

przez zarząd tytoniowy opodatkowany, Spec tytoń do fajki i na papierosy 120 paczek za 34 K wysyła **H. Zelinka, Pisek.** 9684 2 6

„ULTRIN"

prawnie chron. najlepsza 9418 2 2

farbka do bielizny.

Pudełko na próbę 140 sztuk 20 K opłatnie za zaliczką. — Hurtownikom opust. — Potrzebni zastępcy. — Fabryka chemiczna **Wład. Kurpiela, Praga, VII.,** Kościelna 4.

Mniejszego lub średniego

majątku ziemskiego zaokrąglonego

w pobliżu kolei poszukuje się do kupna.

Piękny dom mieszkalny, dobre budynki gospodarskie, żywy i martwy inwentarz warunkiem. Zgłoszenia z bliższym opisem pod **„Selbstkäufer Nr 19313"** przyjmuje biuro ogłoszeń M. Dukes Nachf. A.G., Wiedeń, II/1. Za pośrednictwo wynagrodzę.

9646 2 2

Licytacye koni.

Konie, zdolne do robót polnych i leśnych, są do nabycia w drodze licytacyi publicznej. Kupujący muszą być zaopatrzeni w legitymacye, wydane przez komendy rejonowe, względnie c. k. starostwa. Handlarze koni i tychże pośrednicy wyłączeni. Przy tej sposobności podaje się do publicznej wiadomości, że od dnia 1 sierpnia 1918 nie wydaje się, jak dotychczas, koni po raz drugi na wypadek, gdyby zakupiony koń zginął. 9905

Licytacye odbędą się:

1) W szpitalach końskich:

Czerlany koło Gródka Jagiell. . . 3 września 1918
Maksymowice koło Sambora . . . 11 " "
Rzeszów, Kavalleriekaserne . . . 6 " "

2) W końskiej stacyi zużytkowej:

Olchowce koło Sanoka . . . 6 września 1918

Wyroby

„SIDONIA"

torty, babki (w proszku), kremy i galaretki owocowe w kilkunastu smakach do nabycia w fabrycznym składzie

A. Sykułowskiego

Kraków, ul. św. Anny 4

7970 19 0

Wynajmę dom

(o 4—5 ubikacyach), z ogrodem, na czas dłuższy, w dzielnicy Dębniki, Nowa Wieś, Zwierzyniec, Krowodrza, blisko tramwaju. Zgłoszenia listowne z podaniem warunków na mu pod **K. K. 435.** przyjmuje Administr. „N. Reformy". 8779 6

Pracownia tapicerska

przyjmuje wszelkie meble i materace do naprawy oraz wykonuje nowe. Wesołowski, ul. św. Jana l. 13. 9463 5 5

Biuro

Stowarzyszenia Nauczycielek

Kraków, Karmelicka 32

poleca **nauczycielki** domom prywatnym na prowincyę i w miejscu do udzielania lekcyj przedmiotów szkolnych i języków **niemieckiego i francuskiego.** 9492 5 5

Specyalista

kowal powozowy, na żądanie wyjeżdża na prowincyę do naprawy bryczek i powozów; wykonuje specyalnie i dokładnie resory własnoręcznie na miejscu. Zwrot kosztów podróży. Stanisław Król, kowalski majster powozowy, Wola Duchacka, ul. Zamoście, u Błażejowej Kr... 9508 6 8

Cukiernia

egzystująca od 35 lat, pierwszorzędna, dobrze prosperująca w mieście, liczącem 30 tysięcy mieszkańców, jest do sprzedania. Zgłoszenia pod **9510** przyjmuje Admin. „N. Reformy". 9510 3 3

Magistra farmacyi

poszukuje stałej posady w Krakowie lub na prowincyi od 15 października. Zgłoszenia pod **„Stała posada 330"** przyjmuje Admin. „N. Reformy". 9559 5 5

Fotograficzne aparaty

klisze, papiery, biżuterye, powiększenia, retusz, kopiowanie, poleca „Technicum", Lwów, ul. Jabłonowskich l. 2. 9581 4 10

Ekonom

wolny od wojska, żonaty, bezdzietny, z dobremi świadectwami, szuka posady, najchętniej w Galicyi wschodniej, od 1 listopada. Zgłoszenia pod **S. W. 333.** poste restante **Tarnów.** 9583 6 7

100.000 K

do umieszczenia na II hipotekę. Wiadomość: kancelarya adwokacka, Kraków, Szewska l. 25, I p., między godz. 3½—6 po południu. 9606 9

Potrzebna

nauczycielka

do dwojga dziewcząt 5 i 6 klasy wydział., na wieś. Zgłoszenia: Urząd pocztowy, Nowa Grobla, dworzec, koło Jarosławia. 9593

Biuro parcelacyjne

z rządowem upoważnieniem ze stałą siedzibą urzędową w Krakowie, przy ul. Grodzkiej l. 26, przeprowadza **parcelacye** majątków ziemskich, działy lasów i oszacowania tychże dla celów gospodarczych. 9114 8 16

Kupuję garderobę

męską, używaną; płacę najwyższe ceny. Napisać korespondentkę L. Schmausa, Kraków, ul. 3 Maja l. 22. 8962 13

Papy dachowe

w partyach wagonowych, również **olei** maszynowych, cylindrowych, transmisyjnych, **smarów** Tovotť'a, **smarów** do wozów, **smoły, kleju** dostarczają

St. K. Ziembu i Ska

dom handlowy w Miechowie

(ziemia Kielecka)

(Filia w Dąbrowie Górniczej)

Adres telegraficzny: Ziemba Miechów. 9418 6 1

Biuro inżynierskie zjednoczonych fabryk maszyn Tow. akcyjnego

przedtem Skoda, Ruston, Bromovsky i Ringhoffer

Kraków, ulica św. Gertrudy L. 2

Telefon Nr 3434. Telefon Nr 3434.

urządza: fabryki cukru, gorzelnie, browary, rzeźnie miejskie i chłodnie, elektrownie i gazownie, stacye wodociągowe; **dostarcza:** kotłów, urządzeń górniczych, walców drogowych, motorów wybuchowych, tłukarek, mostów, żórawi

Buchalterka

z prakt., wiad. jęz. pols. i niem., pisząca na maszynie, przyjmie posadę. Zgłosz. list. pod „J. B." do Biura J. Hopcasa i Salomonowej w Krakowie. 9627 2 3

Dam 80 K

za wyszukanie mieszkania nieumeblowanego, z 1 pokoju i kuchni lub też pokoju z piecem kuchennym. Komfort nie konieczny. Wynajmę każdego czasu. Zgłoszenia pod „Korzyść" do Biura dzienników J. Hopcasa i Salomonowej, ul. Szczepańska 9. 9529 3 6

2 pokoje kawalerskie

bez kuchni, światło gazowe, zaraz do wynajęcia. Ul. Kazimierza Wielkiego l. 13. 9654 2 2

Encyklopedya Meyera

6 tomów, oprawna, do sprzedania. Zgłoszenia listowne pod „Encyklopedya" przyjmuje Administr. „N. Reformy". 9723 4 0

Torby szkolne

teczki biurowe i na akta, sprzedaje

Liga Pomocy Przemysłowej

Kraków, Straszewskiego 28.

9629 3 3

Ukraina-Królestwo Polskie

Dowóz wyrobów gumowych, jak płyty do zębów, wyroby gumowe bez szwu, opaski gumowe, smoczki it.d. kupuje się. Jest pozwolenie na dowóz poszczególnych artykułów. Za polecenie i pośrednictwo wynagrodzenie. Zgłoszenia: Balog „Olla" Gummi-Zentrale, Wiedeń, II, Praterstr. 57. 9652 4 18

Inteligentna panna

biurowa z 3-letnią praktyką biurową, ze znajomością języka niem., kursem handlowym i pismem na maszynie, poszukuje odpowiedniej posady w miejscu lub na wyjazd. Zgłoszenia pod „Zorza 43" przyjmuje Administracya „N. Reformy". 9697 3 3

Techniczny

kierownik gorzelni

z kilkuletnią praktyką gospodarczą, obeznany z motorami benzynowemi i z maszynami rolniczemi, znający się również na prowadzeniu obory mlecznej, wolny od wojska zupełnie, przyjmie posadę zaraz. (Może przyjąć posadę kasyera lub zarządcy gospodarczego). Zgłoszenia pod „Gorzelnik M. B." przyjmuje Administr. „N. Reformy". 9718 2 4

H. Kłapówna

Kraków, Rynek główny l. 10 dom firmy Linoleum poleca:

Pracownie ubrań dla pensyonarek, chłopców i dzieci. Uczy szycia, przykrawania i przymierzania sposobem amerykańskim. 9727 2 3

Ogrodu z sadem

i mieszkaniem poszukuje się do wydzierżawienia w Krakowie. Księżnica polska, ul. Franciszkańska 1. 9735 3 4

Kamienica I-piętrowa

nowa, z ogródkiem, 23 ubikacyj, do sprzedania bez pośrednictwa za 120.000 K. Zgłoszenia pod J. M. 72. przyjmuje Admin. „N. Reformy". 9789 2 3

Do sprzedania

portyery wełniane, lichtarze z bronzu, cukierniczka srebrna. Wiadomość: Adolf Szembek, ul. Basztowa l. 16. 9698 2 2

Tomasz Jabłoński

konc. majster kaflarski

w Krośnie

przyjmuje zlecenia na roboty w zakres kaflarstwa wchodzące. 9637 3 3

Jako szef biura

lub korespondent polsko-niem. poszukuje posady pierwszorzędna samodzielna siła, która ma za sobą długoletnią praktyki i pracowała w tym charakterze w pierwszorzędnych zakł. i inst. Zgłoszenia do Biura ogłoszeń Feliksa Stattera, Kraków, ul. Grodzka 13, pod P. 91. 9604 3 3

Kupuje się korki.

Nowe korki do flaszek do 120 K

Używane „ „ „ do 55 K

także korki do beczek, sekt i do lekarstw. Za zaliczką po przesłaniu próbek:

H. Dreiblatt, Wiedeń XX., Nordwestbahnstrasse 49.

9576 3 10

Lekcyj

z zakresu gimn. klas. i szkół wydziałowych udziela słuchacz. Zgłoszenia pod R. A. przyjmuje Admin. „N. Reformy". 9787 2 3

Do przygotowania

prywatnego ucznia z 3 kl. gimnazyalnej z językiem wykładowym niemieckim poszukuje się na prowincyę na rok szkolny 1918/19 zdolnego nauczyciela. Dobre utrzymanie zapewniono. Zgłoszenia pod „A. Z." przyjmuje Administracya „N. Reformy". 9765 2 2

Kurs maturyczny seminaryjny

ul. Wolska l. 13, III p.

rozpoczyna się 2 września. Wpisy codziennie od g. 12—1 i 6—7 wiecz. 9736 3 5

Języki:

Angielski Francuski Niemiecki itd.

Początki, Konwersacya, Gramatyka, Korespondencya, Literatura. Lekcye osobne i zbiorowe od 10 koron miesięcznie.

Instytut Ansona ul. Szewska 17.

9518 7 0

Maturzysta

(z odznaczeniem) poszukuje lekcyj za utrzymanie w Krakowie. Zgłoszenia „dla maturzysty" przyjmuje przez grzeczność Jan Ropski, ul. Szewska l. 5. 9743 2 3

Pokój

dla dwóch osób z utrzymaniem. Panienki znajdą opiekę. Ul. Smoleńsk l. 24, I p., na prawo. 9751 3 3

Stróżostwa

poszukuje małżeństwo, mające troje dzieci (najmłodsze lat osiem). Obowiązki może objąć w każdej chwili lub od 1 października. Zgłoszenia pod J. S. przyjmuje Administracya „N. Reformy". 9756 3 5

Leśnik

z wyższem wykształceniem, dłuższą praktyką poszukuje posady zarządcy lasów. Zgłoszenia pod: Technik lasowy poste restante Tarnów. 9757 5 8

Poszukuję zaraz

osoby do trojga małych dzieci, z kursem pielęgniarskim do noworodków, umiejącej szyć cokolwiek, wieku do 35 lat, oraz klucznicy znającej się na chowie bydła, trzody, drobiu, owiec i gospodarstwie domowem. Odpisy świadectw, warunki, wiek, proszę odwrotnie podać pod adresem: Z. K. poste restante Dydnia koło Dynowa. 9762 2 4

Doktor praw

z praktyką sądową i kilkomiesięczną praktyką adwokacką poszukuje posady na prowincyi. Zgłoszenia pod J. G. przyjmuje Admin. „N. Reformy". 9771 3 3

2 tokarzy żelaza,
3 ślusarzy maszynowych,
5 ślusarzy budowlanych,
2 kowali,
1 blacharz (obznajomiony z naprawą dachów),
1 ślusarz do sporządzania narzędzi,
4 murarzy,
15 robotników fabrycznych,
3 stróżów nocnych

znajdą zajęcie we fabryce (posiadającej magazyn artykułów spożywczych), oddalonej od Krakowa o 1/2 godziny drogi. Zgłoszenia z podaniem stosunków rodzinnych i wojskowych, tudzież wysokości żądanej płacy przyjmuje Administracya „Nowej Reformy" pod „Z. S. P." 9846 2 2

Kucharka-klucznica

do dworu na wieś potrzebna zaraz. Zgłoszenia z odpisami świadectw pod S. H. do hotelu Pollera, Kraków, osobiste 3 września między godz. 10—11 rano tamże. 9794 2 2

Potrzebni są:

rutynowany kucharz, cukiernik, kawiarka, pokojowe, kucharki, niańki, sługi do wszystkiego, podkuchenne, furmani, w miejscu lub na wyjazd. Wiadomość: Biuro R. Krassuskiej, ul. Jagiellońska l. 9, parter. Tamże do sprzedania ciemny, damski płaszcz na zimę. 9770 3 3

Meble biurowe

pulpity zwijane
pulpity płaskie
registratury
kartoteki

szybko do dostarczenia ma Tow. organizacyjne z o. por. Reform, Praga V., Mikalášská 9.

Zastępcy potrzebni. 9535 2 3

Spedycye wszelkiego rodzaju, codzienny ruch przesyłek zbiorowych **z Pragi, Wiednia i Budapesztu, jak również z Krakowa** do wszystkich stacyi Galicyi, Bukowiny i Królestwa Polskiego załatwia szybko i tanio

FIRMA SPEDYCYJNA

ROMAN LIBAN

KRAKÓW, RADZIWIŁŁOWSKA 30.

Własne magazyny do przechowania mebli, rozwóz przesyłek, ekspedycye bagaży i ubezpieczenia towarów podczas transportu. 9803

Do P. T. Słuchaczów prawa.

Kilku prawników poszukuje skryptów do wszystkich trzech egzaminów prawniczych. Upraszamy Panów Kolegów, mających do sprzedania skrypta prawnicze, o łaskawe podanie swych adresów i ceny tychże skryptów. Zgłoszenia przyjmuje z grzeczności biuro ogłoszeń Feliksa Stattera, Kraków, ul. Grodzka 13. 9493 5 0

Najtańsze hurtowne źródło nabycia

BLUZEK.

BLUSEN-EXPORTHAUS

Wiedeń, I., Franz-Josefs-Kai 7/T.

Tylko za zaliczką. 9854 1 21

KUPUJĘ

wszelkie nowe i używane

urządzenia maszynowe, jakoteż oddzielne maszyny

do obróbki drzewa, metalu i t. p., lokomobile, kotły parowe, maszyny, motory, transmisye i t. d.

Oferty wraz z szczegółowym opisem i warunkami wysyłać pod adresem: 8945 9 10

BIURO TECHNICZNE, LWÓW, UL. LWOWSKA L. 48.

Większe ilości

glazurowanych rur

tudzież

płyt do podłóg i ścian, wapno i gips

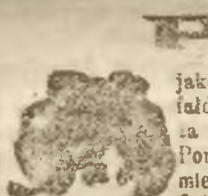
są jeszcze do nabycia przez firmę

Brüder Schwadron

Wiedeń, I., Josefs-Franzquai 3.

9774 Adres telegramów: Tonschwadron

PIEGI

jakoteż czerwoność twarzy i nosa, trądziki, wypryski, fałdy i obwisłość skóry, wszelkie skazy cery znikają, za co się ręczy, od znanej dawno Dra A. Rixa pasty Pompadour. Zgoła nieszkodliwa. Dawka 5 K. Dra A. Rixa mleko perłowe, płynny puder różowy, biały i natur. żółty, flakon 6 K. Porto osobno. Wysyłka dyskretna Dra A. Rixa przetwory kosmetyczne Wiedeń, IX., Lakiererg. 6/V.

Składy w Krakowie: Apteka Wiszniewskiego, ul. Floryańska 15; Miklaszewski, plac Dominikański 1; Reim i Spółka, Rynek 35; Komorowski, ul. Floryańska 33; Bękner, ul. Długa 4; magazyn uniwersalny Drobner; we Lwowie: Apteka Ruckera, ul. Krakowska; Apteka M. Ettingera, plac Gołuchowskich; Apteka „pod Arch. Rafałem"; perfumerya Sładowskiego; w Tarnowie: drog. Bracha; w Rzeszowie: drog. spadk. Linde; w Bielsku: drogerya Polaczka, ul. Kolejowa; w Białej: drog. Taniewskiego; w Lublinie: perf. Stankiewicza. 7685 6 7

SIGORIN

niszczy zdumiewająco szybko 7424 30 0

PLUSKWY

Flaszka na próbę 4 K, wielka flaszka 13 K, strzykawka 2 K. Dostać można w aptekach i drogeryach. Główny skład na Austro-Węgry:

Apotheke „Zur Hoffnung" in Pécs Nr 27 (Węgry).

Wyłączna sprzedaż jest do oddania na poszczególne miasta.

Największym światowym wynalazkiem

jest

PIWO-lin

z którego za 60 hal. otrzymasz 14 litrów wyśmienitego piwa

podług recepty, dołączonej do każdego woreczka.

Tysiące pochwał najkompetentniejszych mężów.

Niech każdy bez różnicy: kupiec, przemysłowiec, rolnik, czy osoba prywatna spieszy nabyć ten cenny produkt jeszcze dziś, przed wyczerpaniem zapasów.

Przy dzisiejszem drogiem i lichem piwie, wobec panujących upałów — Piwolin oddaje nieocenione usług i jest w tej porze niezbędnym wprost artykułem dnia.

Ceny: 5945 23 0

130	paczek	K	60	—	detail. 60	hal.
650	„	„	280	—	„ 60	„
1300	„	„	540	—	„ 60	„
2600	„	„	1000	—	„ 60	„

V. JAN, fabryki chemiczne, Praga, VI., Vratislavová 5/29.

Dobrych przedstawicieli poszukujemy.

Towarzystwo wzajemnych ubezpieczeń

w Krakowie

Dział ubezpieczeń na życie

(ul. Basztowa l. 3)

przyjmie akwizytorów dla pozyskiwania ubezpieczeń (za badaniem lekarskiem i dla ubezpieczeń ludowych, bez badania lekarskiego) na bardzo korzystnych warunkach, tak pracujących zawodowo, jak i przygodnie, obok innego głównego zajęcia. 9773 3 3

Skutek poręczony.

Tysiące listów dziękczynnych leżą do przeglądnięcia. — **Pełny piękny, jędrny biust** otrzymuje się przy użyciu

Dra med. A. Rixa Kremu do piersi

z poręczeniem nieszkodliwego, w każdym wieku szybki, niezawodny skutek wywołującego, zewnętrznie stosowanego. Jedyny krem na biust, który z powodu jego znakomitego działania trzymają apteki, perfumerye etc. Dawka na próbę 5·— K, wielka dawka osiągająca skutek 10·— K. Porto osobno. Wysyłka ściśle dyskretna. Kos. Dra A. Rixa przetwory, Wiedeń, IX., Lackirergasse 6/V. Składy w Krakowie: apteka Wiszniewskiego, ul. Floryańska; drog. Komorowskiego, ul. Floryańska 33; handel Reima i Ski, Rynek 37; Bękner, ul. Długa 4; K. Miklaszewski, pl. Dominikański 1; Magazyn uniwersalny Drobnera; we Lwowie: apteka M. Ettingera, plac Gołuchowskich; apteka Ruckera, ul. Krakowska, perf. Sładowskiego; nadw. perf. Rechena, ul. Halicka 12; Tarnów: drog. Bracha; w Rzeszowie: drog. spadkob. Linda; w Bielsku: drog. Polaczka, ul. Kolejowa; Biała: drog. Taniewskiego; Lublin: perf. Stankiewicza. 7677 7 10

Najlepszą namiastką

nadającą się do gruntownego czyszczenia, jest

toaletowe mydło kwiatowe

pachnące, elegancko adjustowane, w pudełkach po 30 kawałków **20 K** opłatnie po otrzymaniu należytości

Józef Guckenthaler & Co,

Osijek, Sławonia. 8295 5 6

25 rok szkolny.

Wiedeński od dawna znany, bardzo wytworny

Specyalny pensyonat dla panien

B. Freylera następczyni. 5985 4 13

Uniwersalne kształcenie, kursa uzupełniające liceum, muzyka, szkoła uprawy ogrodu i szkoła języków. Wyborne utrzymanie.

Internat. Półinternat. Eksternat.

Wiedeń, I., Kolowratring 2, (róg placu Schwarzenberga). Godziny przyjęcia od 11—1 i od 2—5. Telefon 8250. Prospekty.

Nowe czeskie PIERZE GĘSIE

dartych 1 kg: białego I. puchu K 45·—, wybornych biały z puchem K 26·—, detto II. gatunek K 17·—, szarego puchu K 26·—, szarych pierzy K 10·—; **niedartych 1 kg:** białych I. gatunku K 10·—, detto II. gatunku K 7·—

9853 1 2 wysyła za zaliczką

IRMA HALDEK

Praga-Smichov, ul. Kinskyego 1.

Potrzebni zastępcy do dalszej sprzedaży prywatnym odbiorcom.

WIELKIE ILOŚCI

młynków śrutowników oryg. „Becka"
młynki do maku i korzeni
maszynki do mięsa, pocynowane Nr 5
prasy do owoców i inne pocynowane, nie nitowane
trzepaczki do dywanów
kółki na osełki do kos pocynowane

poleca 9578 2 3

Künzel & Wagner

Wiedeń V., Margarethenstrasse 100.

Swędzenie, liszaje, świerzb

usuwa bardzo szybko oryginalna, prawnie chroniona „Skaboform", „Brunatna maść" Dra Flesch'a. Nie brudzi, zupełnie bezwonna. Słoik na próbę 3 K — h, wielki słoik 6 K, porcya familijna 12 K. Uważać na znak ochronny „Skaboform". 1798 74 0

Składy główne: **Lwów:** apteka Szymona Hay, nadw. dostawcy; **Kraków:** apteka „pod Białym orłem", Rynek główny A.-B., 45; apteka „pod Złotym orłem" Wilhelma Ehrlicha, ul. Krakowska 11; **Przemyśl:** c. k. apteka obwodowa M. Schwarza; **Jarosław:** apteka „pod Czarnym orłem" Józefa Rehma; **Tarnów:** apteka obwodowa J. Misiołowskiego; **Drohobycz:** apteka „pod Opatrznością" G. F. Tobiaszka; **Kołomyja:** apteka obwodowa Dra Stefana Stinzla; **Nowy Sącz:** apteka Marcina Gerzabkiego. Skład główny dla Rzeszowa i okolicy: c. k. Apteka Obwodowa.

Aspirantka

w trzecim roku praktyki poszukuje posady w aptece w Krakowie. Zgłoszenia pod Masłowski, aptekarz, Głogów. 9781 2 3

Zarządca gospodarczy

w sile wieku, bezdzietny, z chlubnemi świadectwami kilkunastoletniej odbytej praktyki w intenzywnych gospodarstwach, poszukuje posady zaraz na stół. Na żądanie i żona także zajmie się gospodarstwem domowem. Zgłoszenia pod „Rolnik" poste restante Otfinów, koło Żabna. 9782 2 3

Przyjmę

na mieszkanie panienki, uczęszczające do szkół, od 1 września. Ul. Librowszczyzna 4, III piętro, drzwi na lewo. 9791 2 2

Zaraz do wynajęcia

w Podgórzu, ul. Strema l. 10, II p., 3 pokoje, przedp., kuchnia, z komfortem, w Krakowie, ul. Czarnowiejska l. 55. 1 pokój i kuchnia. Wiadomość u właściciela, ulica Czarnowiejska 55. 9806 2 3

Handlowiec

b. kierownik składnic Kółek roln., mogący złożyć większą kaucyę, przyjmie posadę w większych przedsiębiorstwach handlowo-przemysłowych. możliwie zaraz. Zgłoszenia pod „Tytanie" przyjmuje Admin. „N. Reformy". 9779 2 3

Wynajmuję

konie z wozem i obsługą do wywozu i do pracy na tygodnie i miesiące pod korzystnemi warunkami. Wiadomość u portyera hotelu Saskiego. 9775 3 3

Lokal sklepowy

narożny, z 8 ubikacyi, oraz **pokój kawalerski** zaraz do wynajęcia. Wiadomość: **ul. Długa 65,** u gospodarza. 9777 3 3

Wyrób torb papierowych

i sprzedaż papieru do opakowania zostały przeniesione z Dębnik ul. Madalińskiego 7, do Krakowa na ul. Józefa l. 46. dom własny. 9676 3 3

Ekonom

młody, kawaler, wolny od wojska, poszukuje zaraz posady. Wiadomość w Biurze Stefanii Voglerowej, ul. Gołębia 8. 9792 2 2

Kufer

podróżny, z wkładami, obrus adamaszkowy na 12 osób, do sprzedania. Ul. Gołębia l. 8. parter. 9793

Pianistka

udziela lekcyj gry na fortepianie. Wiadomość: ul. Kremerowska l. 8, II p., w korytarzu. 29 8 0

Nawiążę korespondencyę

z niewiastą inteligentną, zamożną, postępową, niezależną o pewnej wolności pojęć, w wieku od 20 do 35 lat — celem wymiany myśli. Sprawę traktuję poważnie i uczciwie. Zapewniam ścisłą dyskrecyę. Zgłoszenia przyjmuje Adm. „Kuryera Codz." pod „Wymiana myśli 29." 9783 1 2

Kawaler

40-letni nawiąże korespondencyę w celu matrymonialnym z panną o wielkich przymiotach serca i umysłu, mającą większy posag. Listy pod „Niefilister" przyjmuje Admin. „N. Reformy". 9690 4 4

Ożeni się

kawaler, lat 33, wolny od wojska, zawodowy ogrodnik, z panną lub bezdzietną wdową do lat 30. Panie, posiadające własne gospodarstwa rolne, jakoteż córki gospodarzy, mają pierwszeństwo. Zgłoszenia pod **„Władek 33"** przyjmuje Administracya „Nowej Reformy". 9408 3 3

Dyrektor

dla manipulacyi leśnej i przemysłu drzewnego, z wysoką płacą przy odpowiednich kwalifikacyach, poszukiwany. Znajomość języka polskiego i niemieckiego wymagana. Inżynierowie i technicy lasowi mają pierwszeństwo. Zgłoszenia z odpisami świadectw i podaniem referencyi pod **„Dyrektor 40.000"** do Biura dzienników J. Hopcasa i Salomonowej, Kraków. 9665 3 3

Zakład dla młodszych dziewcząt

Reichenau, A. D. i Meran, Tyrol połud.

Wytworne, jak najlepiej prowadzone internaty, w bardzo zdrowem położeniu. Literackie i gospodarskie kursa uzupełniające, w Meranie publiczne liceum. Muzyka, języki obce, sport. Dobre utrzymanie. — Prospekt przesyła właścicielka i kierowniczka 8577 4 10

Anna Prosl, Reichenau, A. D.

Niech każda pani czyta

me bardzo zajmujące pouczenie o

nowoczesnem pielęgnowaniu biustu!

Rada, która okazała się dobrą, w razie wiotkości lub braku pełności.

Napisać z zaufaniem pod adresem

Ida Krause, Pressburg

(Węgry), Schanzstrasse 2, Abt. 47.

172 **Nic to nie kosztuje!** 59 0

Dra Ziffera Zakład wodoleczniczy

i sanatoryum Gräfenberg pod Freiwaldau, Śląsk austryacki.

Utrzymanie zapewnione. Otwarte do końca września.

9298 Naczelny lekarz radca medycyny Dr Henryk Beral. 5 8

OGŁOSZENIE.

Jedno z większych przedsiębiorstw naftowych w Borysławiu poszukuje do natychmiastowego objęcia posady **inżyniera budowlanego** z dłuższą praktyką budowlaną któryby potrafił samodzielnie prowadzić budowy, konserwacyę starych budynków, wygotowywać plany i kosztorysy.

Zgłoszenia z podaniem dotychczasowego zajęcia i wysokości wynagrodzeń należy wysłać do Administracyi „Nowej Reformy" pod **„Budowniczy".** 9861 2 2

Obrazy oryginalne

W. Kossaka, Malczewskiego, Fałata, Axentowicza, Styki, Wyczółkowskiego, Stachiewicza, Tondosa i t. d. — poleca

Konces. przez c. k. Namiestnictwo

Salon malarzy polskich

HENRYK FRIST

Kraków, Floryańska 37. 8999 6 10

Najpiękniejsze oblicze!

Przez zupełnie nowy, cudowny wynalazek udało się w końcu w kilku dniach usuwać bez śladu wszystkie piegi, trądziki, pryszcze, zmarszczki, jakoteż czerwoność nosa i twarzy.

Zupełne poręczenie! Prawne zastrzeżenie!

Rzecz zdumiewająca w najwyższy sposób. Skóra staje się natychmiast miękką i młodocianą świeżą, fałdy się wyrównują, i jest się olśniewająco piękną i młodą i przez to szczęśliwą. Tysiące dobrowolnych podziękowań ze wszystkich krajów! Przez najsłynniejszych lekarzy fachowych wynalazek ten uznany za świetny. Napisać zaraz pod adresem: L. Decker, Wiedeń 56, Fach 19, Abt. 24, a otrzyma się tę cudowną receptę wraz ze wskazówką zupełnie zadarmo. Marka na odpowiedź wymagana.

9435 27 52

Dnia 29 sierpnia 1918 r. zostawiono w tramwaju 3 m. godziną 7 a 8 wieczorem parasolkę czarną, jedwabną, z rączką, z imitacyi szyldkretu, bardzo drogą pamiątkę. Łaskawy znalazca zechce zwrócić za stosownem wynagrodzeniem pod adresem: ul. Wygoda 7. II piętro, oficyna. 9580 1 3

Zgubiłem

w niedzielę 25 sierpnia, na stacyi kolej. w Krakowie podczas kupowania biletu, przy okienku II kl. paszport i t. z. Offener Befehl. Znalazca zechce się zgłosić za wynagrodzeniem w Adm. „N. Reformy“ pod **M. V.** 9906

Kapusta

marchew, ogórki i t. p., w większej ilości dla jednego odbiorcy tanio do sprzedania. Zgłoszenia z podaniem oferowanej ceny pod **M. 8. 29.** przyjmuje Admin. „N. Reformy“. 9804

Sprzedam

za gotówkę 3/8 kamienicy bez długów, przy Hauptstrasse we Wiedniu, fronty do 2 ulic, 6 sklepów. Odpowiem tylko właściwym kupcom. Zgłoszenia pod **„Wiedeń 450.000 kor.“** przyjmuje Admin. „N. Reformy“. 9818

Krawcowa

długoletnia i gospodyni, znająca wiejskie gospodarstwo, szuka posady razem z dzieckiem 10-letniem, posiada świadectwa. Zgłoszenia list. pod Hermina 52 przyjmuje Admin. „N. Reformy“. 9807 1 4

Czeskie pierze

1 kg. białego, dartego 18 K, 25 K
„ szarego „ 10 K, 15 K
„ białego, niedartego 9 K, 14 K
przesyła w 5 kg paczkach za zaliczką Anna Haldoková, Praga, Benediktská 1. 9851 1 2

Urzędnik prywatny

młody, wolny od wojska, obeznany z buchalteryą, korespondencyą polsko-niemiecką i z ładnem pismem poszukuje w Krakowie posady na pół dnia. Zgłoszenia pod „Urzędnik prywatny“ przyjmuje Administr. „N. Reformy“. 9809 1 4

Półbuciki

lakierki, w dobrym stanie do sprzedania. Wiadomość: ul. Radziwiłłowska l. 35, II piętro, na lewo. 9810

Potrzebna zaraz

młoda panienka do „Magazynu weneckiego“. Sukiennice l. 8. 9812 1 2

Potrzeba

nauczycielki muzyki na fortepianie z ukończonem konserwatoryum, lub z wyższego kursu. Świadectwo wymagane. Wiadomość w pracowni „Stefania“, ul. Garncarska l. 6. 9811 1 2

Kamienica

dwupiętrowa, z dwupiętrową oficyną, bramą wjazdową i sklepem, w pobliżu dworca osobowego w Krakowie, z dochodem ponad 13 tysięcy koron rocznie, do sprzedania zaraz za gotówkę, lub zamiany na folwark w pobliżu linii kolejowej Kraków — Rzeszów. Zgłoszenia list. pod „W. D.“ przyjmuje Administr. „N. Reformy“. 9753 2 3

Poszukuje się

na wieś korepetytora, katolika, na cały rok szkolny do ucznia IV kl. gimn. realnego i dziewczynki I kl. gimn. real. Wynagrodzenie miesięcznie koron 150 i całe utrzymanie (przy dobrze zdanym egzaminie remuneracya. Strohschneider, Horyniec, Galicya. 9900

Do sprzedania

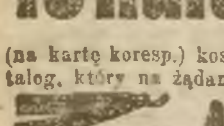
większa parcela budowlana w centrum starego miasta Krakowa, nadająca się znakomicie na kawiarnię, cukiernię lub inne przemysłowe lokale. Zgłoszenia przyjmuje kancelarya adwokacka dra Ig. Szado w Krakowie, ulica Kapucyńska l. 3. 9612

Dla dwu panienek

z zamożnego domu pokój z utrzymaniem. Ul. Smoleńska l. 23, I p., front. 9820 2 3

10 halerzy

(na kartę koresp.) kosztuje mój katalog, który na żądanie wysyła się za darmo.

C. i k. nadworny dostawca Jan Konrad, dom wysyłkowy, Brüx Nr 1872, (Czechy). I. brzytwa ze srebrzystej stali 7, 9, 11 K, bezpieczny przyrząd do golenia, niklowany 7·50 K, klingi o podwójnem ostrzu 12 K za tuzin, maszynki do strzyżenia włosów i brody 26, 28 K. **Wysyłka za zaliczką lub po otrzymaniu należytości.** Wymiana dozwolona lub zwrot pieniędzy. 1171 57 120

Dom

o 8 ubikacyach, czynszowy, stajnia, chlewy, wozownia, ogród jarzyn., owocowy, 1/2 godz. od Krakowa, wraz z plonami tegorocz., jakoteż inwentarzem żywym i martwym zaraz do sprzedania. Zgłoszenia pod „Gospodarstwo“ przyjmuje Administr. „N. Reformy“. 9780 2 3

Do zamiany

duża parcela budowlana w Krakowie w najruchliwszej części miasta, na większe gospodarstwo rolne, ewentualnie za dopłatą, lub na dom, w którem z większych miast Galicyi. Zgłoszenia do biura informacyjnego Hieronim Weiss w Krakowie, Smoleńsk l. 16. 9611 1 0

FARBY

do sukien marki „Cors“ sztuka **40 hal.** mam do zbycia, dopóki zapas starczy. Zamówienia (minimum 1.000 szt.) pod **H. Bondy, Praga I., ul. Liliowa 16/III, Czechy.** 9759

Zarządcy tartaku i maszynisty

poszukuje się. Posady natychmiast do objęcia. Zgłosz. pod **„Zdolny“** przyjmuje biuro Hopcasa i Salomonowej, Kraków, Szczepańska 9. 9916 1 3

BONY

Polki, poszukuje się do półtorarocznego dziecka. Musi rozumieć się także na pielęgnowaniu niemowląt. Znajomość kroju i szycia pożądana. Reflektuje się tylko na osoby z doskonałemi świadectwami, które proszę nadsyłać pod adresem: Marya Jarochowska, Babica, ostatnia poczta Czudec. 9903 1 3

Dostarczam w większych ilościach:

przybrań, resztek, koronek, pasmanteryj

wstawek 200 m	60 K
wytwornych haftów jedwabnych 50 m	80 „
prawdz. wstawek klockowych 30 m	100 „
prawdziwych klockowych narożników do poduszek 24 szt.	50 „
katnierzy koronkowych i żabotów 20 szt.	50 „
welonek modn. 12 szt.	30 „
pończoch jedwabn. 12 par	500 „
sznurowadeł jedwabnych 24 szt.	15 „
6 skórek na podszewkę	30 „
6 pięknych skórek na garnitury futrzane	90 „
garnit. futrzanych dla dzieci	70 do 200 „
futer damskich Alaska, garniturów lisich	1350 „
damskich peleryn selskinowych	300 — 600 „
materyj jedwabnych we wszelkich barwach, podw. szer. mtr	90 „
kapeluszy dziecięcych i damskich, sortow., 6 szt.	90 „
boa strusich. eleg., m	24 „
nici maszyn 150 m 12 szpulek	100 „
przędzy szydełkowej 10 wielkich kłębków	90 „
skórzanych ochraniaczy podeszew 20 paczek	15 „
podeszew skórzanych sortow. 6 par	30 „
futrzanych wkładek do obuwia, 6 par sort	18 „
czarnej pasty do obuwia 24 pud.	15 „
sznurowadeł skórzanych sort. 100 szt.	40 „
sznurowadeł z celulozy 12 tuz.	24 „
żelaznych ochraniaczy podeszew, mocnych, 1000 szt	30 „
żelaznych ochraniaczy podeszew 100 kartonów	40 „
obcasów żelaznych 50 par	25 „
sztyftów żel. do obcasów kilo	15 „
odpadków skóry łuszczonej 10 kilo	50 „
odpadków skóry na wierzchy 10 kilo	60 „
odpadków skóry grzbietowej 5 kilo	60 „
kołków dla szewców 5 kilo	35 „
gwoździ do przybijania podeszew	5 „
sandałów sort. 12 par	50 „
papuci słomianych, sortow., we wszelkich wielkościach 12 par	35 „
Patent. kieszczyków 5.000 szt.	30 „
kino kiesz. z 50 obrazami 6 szt.	18 „
zwierciadełek kieszonk. 24 szt.	12 „
artykułów wojskowych pokupnych 100 szt.	35 „
zabawek dla dzieci 50 szt	25 „
noży i widelcy 6 par	40 „
łyżek 12 szt.	15 „
łyżeczek do kawy posrebrz. 12 szt.	18 „
guzików nacisk. ze sprężyn. 5 grosów	30 „
kłódek 12 szt.	30 „
zapalniczek benz. 12 szt.	30 „
krzemieni do krzesania ognia 100 szt.	30 „

dostarcza za zadatkiem i reszty za zaliczką

Ottokar Roth, Karlsbad, Czechy.

Przyjmuję też towary na zamianę. 9577 1 4

Księgarnia

S. A. Krzyżanowskiego w Krakowie

9254 poleca nowości: 4 5

Szymon Askenazy: **Napoleon a Polska.** 2 tomy. Cena K 56·—
Artur Górski: **Ku czemu Polska szła.** Cena K 28·—
Artur Śliwiński: **Joachim Lelewel.** Cena K 31·50
X. Bronisław Swieykowski: **Z dni grozy w Gorlicach od 25 września 1914 do 2 maja 1915 r.** Cena K 7·—

Żądać we wszystkich księgarniach.

WPISY

na oddziały:

a) krawieczyzny,
b) szycia bielizny,
c) haftów

w Miejskiej szkole przemysłowej żeńskiej, ul. Andrzeja Potockiego 11, odbywać się będą w dniu 30, 31 sierpnia, 1 i 2 września między godziną 11 a 12.

Równocześnie odbywać się będą wpisy na kilkumiesięczne kursy robót kobiecych. 9747 3 3

Kilka kamienic, will i parcel

ma do sprzedania

J. ROPSKI, UL. SZEWSKA L. 5.

Główne konc. biuro w Krakowie. — Telefon Nr 2248

Codzień świeże zgłoszenia. 8181 10 15

KURSA PRAWNICZE „LEGES“

9760 2 0

Kraków, ul. Karmelicka 46,

przygotowują w krótkim czasie do wszystkich egzaminów i rygorozów prawniczych. **Nauka zbiorowa i indywidualna.**

Dla P. T. Wojskowych osobne komplety.

Dla zamiejscowych system korespondencyjny.

Informacye od 11—12 rano i od 2—4 po południu.

Poradnia „Ordinatorium sexuologicum“,

D-ra Stanisława **Kurkiewicza,** lekarza-specyalisty **w Krakowie,** ul. Batorego 20.

załatwia najróżnorodniejsze sprawy życia płciowego mężczyzn i kobiet, wyjąwszy choroby weneryczne i choroby kobiece.

Leczenie osłabień wzgl. wyczerpań: płciowych — nerwowych — ogólnych — po trudach wojennych — i t. p. Leczenie neurastenii, histeryi, błednicy, gruźlicy, i wielu innych chorób, stojących w ścisłym związku z czynnem życiem płciowem. 9349 2 0

Przyszedł ostatni czas

na powszechną oświatę o zdrowiu ludzkiem we wszystkich tejże działach, a szczególnie w zakresie płciowym.

Rozczytujcie się w cyklu odnośnych prac **D-ra Stan. Kurkiewicza,** lekarza życia płciowego. Cykl ten, — pełen nowości z zakresu: fizyologii, kliniki, i etyki, życia płciowego u obu płci —, daje: zdolność z jednej strony samopoznania swoich właściwości wzgl. przypadłości, z drugiej strony zdolność obserwowania swego otoczenia i ratowania tegoż w danym razie, i t. p. — Obecnie, z powodu wyczerpania, nabyć można już tylko niektóre wydawnictwa z tego cyklu, po łącznej cenie **15 Kor. 10 hal.** Zaś cykle zupełne (komplety) z 6ciu prac nie są już do nabywania po dotychczasowej cenie: albowiem resztująca, bardzo mała ich ilość zostanie w przyszłości sprzedawaną tylko żarliwym poszukiwaczom tych unikatów odnośnej literatury, po cenie narazie nieokreślonej. — Do nabycia u autora, ul. Batorego 20. Zamówienia za zaliczką uwzględniane nie będą. 9350 2 0

Krem fiołkowy na skórę Silve

Słoik szklany 80 h i 2·50 K
tubka 1 K i 1·20 K
85 52 0

Niezbędny dla pielęgnowania twarzy i rąk.

W aptekach, drogeryach i perfumeryach
Fabryka „Silva“, Wiedeń, XVII

Ogłoszenie.

Zakład odnawiania odzieży c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych, Kraków-Podgórze, Nadwiślańska 8, przyjmie zaraz:

1) Siły żeńskie do szycia;
2) Siłę kancelaryjną z dokładną znajomością języka niemieckiego i pisania na maszynie.

Osobiste zgłoszenia przyjmuje kancelarya powyższego Zakładu w godzinach między 10—12 przed poł. i 4—6 po południu. 9849 1 4

Właściciele realności nie płacą prowizyi

w koncesyonowanem biurze „Opcya“, Podgórze, Lwowska 22 od zgłoszonych realności do sprzedania. 9862 1 3

„OPCYA“

konces. biuro pośrednicze i agencya handlowa przyjmuje zastępstwa firm krajowych i zagranicznych. Godziny urzędowe od 3—6 po poł., prócz niedziel i świąt.

Lokomobile parowe

od 6 do 100 H. P.

motory benzynowe, ropne, gazowe, maszyny do obróbki drzewa i metali, automobile ciężarowe

poleca 9896 1 8

DOM HANDLOWY I TECHNICZNY „PILOT“ we LWOWIE, biura przy ulicy HALICKIEJ L. 19.

Pierwsza, koncesyonowana przez c. k. Namiestnictwo

Wyższa szkoła kroju i szycia

Józefy Zabielskiej ulica św. Krzyża 7

otwiera dnia 3 września dla pań i panienek szyć umiejących 1-miesięczny kurs najłatwiejszego kroju, dla nieumiejących zaś szyć, 3-miesięczny kurs kroju i szycia. Warunki przystępne. Zgłoszenia i wpisy codziennie od g. 9-tej rano do 12 i od 3 po południu do 6. 9860 1 2

Zawiadamiam P. T. Panie, iż powróciłam i prowadzę nadal

Zakład kosmetyczno-fryzyerski

Kraków, ul. Grodzka 3, I p.

Polecam i wykonuję artystyczne, bardzo twarzowe i młodociane fryzury z prawdziwych włosów, oraz znane z dobroci kosmetyki do pielęgnowania włosów, po cenach przystępnych, chętnie za prowianty.

Z poważaniem

9695 2 2 **Fr. Budziaszek.**

JUŻ NADESZEDŁ

„FAVORIT“

żurnal mód na sezon zimowy 1918/19.
Cena albumu K 2·—, z przesyłką pocztową K 2·60.

HOPCAS i SALOMONOWA
Kraków, ul. Szczepańska l. 9. 9776 2 3
KSIĘGARNIA, BIURO DZIENNIKÓW I OGŁOSZEŃ.

Wybornego, polskiego

cementu portlandzkiego

przy odbiorze wagonami dostarczam spiesznie po cenach dziennych. Zawsze świeżo w piecach rot, palony towar. Zgłoszenia do domu wywozowego **Henryka Skowrońskiego, Olkusz,** Królestwo Polskie. 8509 5 0

KONICZYNĘ BIAŁĄ

w każdej ilości, oraz wszelkie inne nasiona polne, ogrodowe i leśne **kupuje po najwyższych cenach** 8606 0 10

Bank rolniczy we Lwowie, ul. Kopernika 5.

Kontrolora kasowego i Leśniczego

z wyższem wykształceniem fachowem,

9818 poszukuje się zaraz. 1 4

Zgłoszenia z odpisami świadectw proszę nadsyłać pod adresem niżej podanym. Podania nie uwzględnione pozostaną bez odpowiedzi. Zarząd dóbr ks. Sapiehów, Oleszyce koło Jarosławia.

Pierwszy wiedeński koncesyonowany skład

używanych wozów wszelkich typów

także wszelkiego rodzaju uprząż na konie ma zawsze na składzie w bardzo wielkim wyborze. **Karol Fischer, Wiedeń,** II., Praterstrasse 7, hotel Nordbahn. Tel. 44.406. Porząd. koresp. w języku niem. 36 94 2 0

Ogłoszenie.

C. k. Starostwo w Limanowej przyjmie w charakterze konceptowej siły pomocniczej ukończonego słuchacza praw z dwoma egzaminami państwowemi, względnie emerytowanego urzędnika państwowego za wynagrodzeniem dziennem 8 K. (osiem koron).

Również w powiatowej Komisyi zasiłkowej w Limanowej znajdzie umieszczenie kilka pisarskich sił męskich.

Pierwszeństwo mają inwalidzi. Płaca 160 K miesięcznie

Limanowa, dnia 21 sierpnia 1918 r. 9895 1 3

Dzierżawcy lub zarządcy samodzielnego

poszukuje się do majątku ziemskiego o obszarze 400 morgów roli, 260 morgów lasu — koło Lwowa. — Wymagane dobre polecenia i znajomość języka ruskiego.

Zgłoszenia z podaniem warunków pod „Rolnik 2“ przyjmuje Administracya „Nowej Reformy“. 9869 1 3

Konkurs.

W pryw. Gimnazyum realnem w Suchej są do objęcia 2 posady nauczycielskie, a to:

1) historyka-polonisty;
2) matematyka-przyrodnika.

Warunki według umowy. Zgłoszenia pod adresem: **Gimnazyum w Suchej.** 9845 1 2

Nowoczesne stolce walcowe

wyrobu firmy Ganz i Ska w Budapeszcie, oraz

motory benzynowe 5-32 HP.

zdatne do celów rolniczych, poleca **Inżynier Menasché, Kraków, ul. Zyblikiewicza 15.** 9236 3 3

Usuwa wszelkie nieczystości skóry, wpływa w wysokim stopniu korzystnie na piękność

Tylko idealna piękność

prowadzi do szczęścia.

Napisać zaraz, by przysłano zadarmo moją podług Dra Idelsona poprawioną metodę, pod adresem: A. Jellinek, Wiedeń, 66 Fach 37 Abtlg. 55. 5270 23 0

Marka na odpowiedź pożądana.

Zamożny dom

przyjmie młodą panienkę, kat. w zamian za prowianty. Osobny pokój, fortepian. Zgłosz. list. pod H. Cz. przyjmuje Admin. „N. Reformy“. 9786 2 3

Poszukuje się

starszej, bezdzietnej wdowy, uczciwej i znającej szycie, któraby się zajęła i zaopiekowała pięciorgiem dzieci, chodzących do szkoły w mieście. Posada do objęcia zaraz od 1 września. Całe utrzymanie i wynagrodzenie wedle umowy. Zgłoszenia: Gutowska, restauracya, Tarnów, ul. Krakowska. 9796 2 8

Panienka

z ukończoną III lub IV kl. wydz., potrzebna do wypożyczalni książek J. Gumplowicza, **Plac W.W. Świętych l. 8,** od godz. 8—9 rano. 9787 2 2

Dostawca szpitali krajowych powszech. itd.

Stanisław Baran

Magazyn instrumentów lekarsko-naukowych

Kraków, Rynek główny l. 7.

Poleca po cenach konkurencyjnych wszelkie narzędzia chirurgiczne i artykuły sanitarne do pielęgnowania chorych. **Tablice anatomiczne dla szkół. Modele anatomiczne rozbieralne.** Aparaty ortopedyczne. — Paski rupturowe. — Suspensorya. — Termometry gorączkowe, kąpielowe, pokojowe. 8675 8 10

Aby szara, smutne lato życia ożywić miłą **wymianą myśli,** pragnę nawiązać **korespondencyę** z inteligentnym, poważnym, szlachetnym mężczyzną, czującym się samotnym w życiu. Zamiary matrymonialne wykluczone, osobista znajomość niekonieczna. Zgłoszenia przyjmuje Admin. „N. Reformy“ pod **„U. J.“** do 28 b. m. 9614 2 2

Poszukuje się

natychmiast zdolnego

stereotypera.

Zgłoszenia do Drukarni Literackiej w Krakowie, ul. Jagiellońska 10. 9372 7 0

Na rok szkolny

dla

szkół ludowych

Lucyan Rydel

Mała

Historya Polski

Cena kor. 1·—
Z przesyłką kor. 1·30

Uwaga dla P. T. Księgarzy: Najdogodniejsze warunki przy 100 egz. . . .

Księgarnia D. E. Friedleina
Kraków — Rynek 17.

9719 2 5

Kostyum

modny, z czystej wełny, do sprzedania za 950 K. Ul. Zwierzyniecka l. 11, sklep. Urbański. 9844

Rutynowana korepetytorka

udziela lekcyj w zakresie klas normaln. i 1 i 2 gimnazyaln. Zgłoszenia: ul. Kremerowska l. 8, II p., w korytarzu, na prawo. 2260 1 0

Pianistka

dyplomowana nauczycielka muzyki, udziela lekcyj gry na fortepianie i języka francuskiego. Warunki przystępne, chętnie za obiad. Ul. Bernardyńska l. 9, II p., Drzwi 19. 8880 8 0

Wszelkie naprawy

okularów i cwikierów, wstawianie szkieł i t. p. wykonuje najstaranniej tanio i szybko **M. NIEMCZYK, optyk i mechanik w Krakowie, ul. Karmelicka 15.** 1056 13 18

Krawieczyznę

damską i bieliznę nową, oraz reparacye starej, jak również poprawki, przeróbki i odnówki, a także sągbnówki przyjmuje i sama u siebie wykonuje nie drogo i prędko, Walerya Podbielska, krawczyni, Kraków, ul. Poselska l. 20, prawy parter poprzecznej oficyny. Uzupełnia i uskutecznia ubiór kapeluszy i czepców oraz stroików damskich. 7390 9 0

Hala licytacyjna ul. Bracka 6

podejmuje we wrześniu stałe licytacye i uprasza o nadsyłanie przedmiotów w godzinach biurowych od 10—1 i 3—5. Telefon 2403.

9643 6 6 **Zarząd.**

Dotychczasowy **kierownik kursów maturycznych z ul. Wolskiej** urządza 7694 15 15

nowe wpisy

na kurs 1-roczny i 2-letni w nowym lokalu przy **ulicy Jabłonowskich 20, I p.,** na lewo, w godz. 6—7 1/2 wiecz.

Rozsady kwiatów dwuletnich

Goździki Caryophylusy, pełne, mieszane	100 sztuk	5 K
„ wczesne, Grenadin, wiedeńskie i brodate	„ „	4 „
Bratki olbrzymiokwiatowe Bugnota i Germania, najpiękniejsze kolory	„ „	3 „
Stokrotki pełne, wielkokwiatowe, białe, różowe i czerwone	„ „	3 „
Campanula medium mieszane	„ „	3 „
Malwy pełne	„ „	5 „
Niezapominajki, Truskawki Sekarp'a i Sieger	„ „	7 „
Nasienie sałaty zimowej	20 gram.	8 „

wysyła, dopóki zapas starczy, pospiesznie za zaliczką

Zakład ogrodniczy

Ignacy Puc

Bochnia, ul. Solna Góra. 9170 4 5

Filia zakładu, magazyny nasion i nawozów sztucznych: Rynek główny

Do sprzedania

1) **100 do 500 wagonów drzewa opałowego,** bukowego, w łupkach, loco wagon stacya załadowania, z terminem dostawy od 1 listopada 1918 r.
2) **320 morgów lasu bukowego,** z ziemią od 40 do 100 lat, równo i wysokopiennego, gęstego, 60% materyał a 40% opał. Droga do stacyi dobra, powiatowa, pod samochody.
3) **6.000 m^3 drzewa jodłowego** (deskowego) od 30 cm do 80 cm średnicy (Brustmass) na pniu. Z tego 70% materyał, 30% opał. Droga 4 km do stacyi, dobra.
4) **250 do 500 sągów drzewa opałowego** miękkiego i twardego (buk, sosna, świerk i t. d.) na pniu, z trzebierzy. Droga do stacyi kolej. dobra. 9421

Każda pozycya może być traktowaną osobno.

Zgłoszenia pisemne pod **„Buk, jodła i sosna“** przyjmuje Administracya „Nowej Reformy“ z terminem do 2 września b. r.

Pracownia malarska

Salomona Lewingera

w Podgórzu, ul. Celna l. 5

podejmuje się robót malarskich i wykonuje je punktualnie i po cenach przystępnych. 9413 3 8

WPISY

na kursa: **buchalteryi, stenografii** pol. i niem., **korespondencyi** handl., **rachunkowości** i t. d., przyjmuje Isza Rząd. aprob. **Szkoła buchalteryi „HERMES“** J. Pilcha **w Krakowie,** ul. Floryańska 30, II p. Godz. urzędowe od 9—12 i 3—6. Po skończeniu kursu składają słuchacze(ki) egzamin. w c. k. Akademii handl. względnie w c. k. Namiestnictwie. **Absolwentów** kursu **umieszcza Zarząd na korzystnych posadach.** 9626 6 6

Zdolnych zastępców

mających dowodnie styczność z aptekarzami, drogistami i perfumeryami, przyjmie się zaraz za prowizyę.

Zgłoszenia pod **„A. K. 375.“** przyjmuje Biuro ogłoszeń **J. RAFAEL, WIEDEŃ, I., GRABEN 28.** 9644

Z drukarni Literackiej w Krakowie, ul. Jagiellońska L. 10.
Rządca drukarni L. K. Górski.